1883 TIZENHETEDIK ÉVFOLYAM. 28. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, JANUÁR 29.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedevre 5 frt
Egy fél évre .. 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr.
Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Stern Moritz, I. Wollzeile Nr. 22.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict.
Agence Havas (place de la Bourse).

Budapest, jan. 28.

Giers orosz külügyminiszter ma délelőtt hagyta el négynapi ott mulatás után Bécset, hogy visszautazzék Pétervárra. Egész ott időzése alatt ugy az udvar, mint a diplomácziai kar részéről a legnagyobb előzékenységet tapasztalta az orosz külügyminiszter, s általában olyan fogadásban részesült, mint idegen államférfi Bécsben csak ritkán, sem Suvalov, de még Bismarck herczeg sem. Fontos missziójának kellett tehát lenni, s valóban beszélik is diplomácziai körökben, hogy ezuttal *Ausztria-Magyarország és Oroszország közt formaszerü megállapodásról* volt szó, melyre gróf *Wolkenstein*, pétervári osztrák-magyar nagykövet, már jó eleve elkészitette az utat, sőt állitólag Giers csak is azért (?) kelt volt utra, s látogatta meg előbb Bismarck herczeget Varzinban, hogy azután Bécsben végleges megállapodásra juthasson — nem ugyan az osztrák-magyar-német szövetséghez való csatlakozásra nézve, a mit Bismarck herczeg egyszerüen visszautasitott, hanem arra nézve, a mit *Kálnoky* gróf, a volt pétervári nagykövet, programm gyanánt magával hozott, mikor az olasz barátságot kereső *Haymerle* után a külügyminiszteri hivatalt elfoglalta: tudniillik Ausztria-Magyarországnak és Oroszországnak egymáshoz való közelebb hozatalára nézve. Mint diplomácziai körökben beszélik, egyelőre nem arról van szó, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország milyen kölcsönös állást fognak elfoglalni, ha egyszer *Törökországnak* ütött a végső órája, hanem a közvetlen aktuális kérdésekre nézve való megállapodásokról. Ilyenek pedig: *Kelet-Rumélia* és *Bulgária* viszonya, melyre vonatkozólag ugy vélekednek, hogy a két ország *egy* Bulgáriává való egyesitését a monarchia nem fogja ellenezni. Oroszország továbbá az utóbbi időben nagy sulyt helyezett a *dunai kérdésre;* de mint mondják, ezt csak azért tette, hogy engedékenysége fejében másnemü konczessziót nyerjen a bécsi kabinettől; Oroszország tehát a monarchia törekvéseit a londoni konferenczián Romániával szemben támogatni fogja. Egyuttal oda törekszik, hogy a *Balkán* félszigeten folyó mozgalmakat egyelőre megszüntesse, *Szerbiában* és *Montenegróban* az osztrák-magyarellenes áramlatot leküzdje, vagy legalább azzal szemben semlegesen viselje magát. Egyuttal Konstantinápolyban sem fog ellene müködni a keleti vasutakhoz való csatlakozásnak. Ha mindezek alapján a két állam közt a diplomácziai «fegyverszünet» sikerül, ugy vélekednek, hogy a további megegyezés is létrejön a még csak háttérben levő nagy, európai s illetőleg keleti kérdésekre nézve is. A megállapodások állitólag *irásba* tétettek.

Az *egyiptomi ügyre* vonatkozólag Berlinből a *Saint-James' Gazette* a következőket jelenti: *Courcelles* báró franczia nagykövet részletes *emlékiratot* adott át a berlini kabinetnek, a melyben kifejti azokat az okokat, melyek Francziaországot Lord *Granville* javaslatainak a visszautasitására birták. Azt mondja a többi közt, hogy e javaslatok veszedelmes preczedenst képeznek, s azt bizonyitják, hogy az angol kormány mily kevésbe veszi a fennálló keleti szerződéseket. Courcelles báró arra iparkodik rávenni Németországot, hogy ragadja meg az angol javaslatok ellen a kezdeményezést.

A *dunai konferenczia*, mint már jeleztük, február 5-én bizonyosan össze fog ülni Londonban. *Románia*, mint Bukarestben egész határozottsággal állitják, okvetlenül képviselve lesz a konferenczián, még pedig nem csupán tanácskozó, hanem *határozó* szavazattal is. A mi azt a hirt illeti, mintha *Francziaország* magáévá tette volna Romániának a Barrére-féle javaslattal szemben tett ellenjavaslatát, Párisból azt irják, hogy ez teljesen valótlan. Francziaország semmit sem tett eddig, a miből arra lehetne következtetni, hogy a Barrére-féle javaslatot el akarja ejteni, s ha igy volna, semmi esetre sem küldené el magát Barréret a londoni konferencziára.

ORSZÁGGYÜLÉS.

I.

A tapolczai kérvénynyel végre a mai ülésben végzett a ház. Az eredmény nem lehetett kétséges. A kérvényi bizottság véleménye szerint az egész ház négy szavazat ellenében elutasitotta a tapolczai kérvényt. A kérvényi bizottság véleményének elfogadásával Istóczy és Verhovay határozati javaslatai szavazás nélkül elestek. *Istóczy, Simonyi* Iván, *Göndöcs* Benedek s *Széll* György volt a négy képviselő, ki a kérvényi bizottság javaslata ellen szavazott, többen nem maradtak ülve. Verhovay is felállt a bizottsági javaslat mellett s igy a saját határozati javaslata ellen szavazott. Ónody Géza távol volt. Szalay Imre a bizottsági javaslatra szavazott. A szavazást megelőzőleg ma következők beszéltek: *Chorin* Ferencz, ki a zsidó vitában a mérsékelt ellenzék részéről egymaga szólalt fel. Nagy hévvel szólt, főleg a vita folyamán többszörösen megtámadott liberalismust védelmezte, ugy okoskodva, hogy a tapolczai kérvény éle nem annyira a zsidók ellen, mint inkább a modern állam alapja ellen van intézve. *Széll* György antiszemita beszédet tartott, Istóczy javaslatát azonban ő sem pártolta. *Krisztinkovics* Ede a kérvényi bizottság véleményét támogatta, ugyanezt pártolta *Kiss* Albert is, ki különben a zsidókról nem épen hizelgő dolgokat mondott el. *Ugron* Gábor volt a vita utolsó szónoka. Kossuth leveléből idézve, hogy a ki a valláskülömbség nélküli jogegyenlőség elvét megtagadja, az hagyja el a függetlenségi pártot. A vita bezárása után *Berzeviczy* Albert mint a kérvényi bizottság előadója s *Verhovay* Gyula, mint határozati javaslat benyujtója tartottak zárbeszédet. *Istóczy* határozati javaslatának aláirására nem akadván tiz képviselő, zárszóra joga nem volt.

II.

A képviselőház ülése január 28-án.

Elnök: Péchy Tamás. *Jegyzők:* Baross Gábor, Rakovszky István, Fenyvessy Ferencz.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán, Szapáry Gyula gr., Széchényi Pál gr., Kemény Gábor báró, Pauler Tivadar, Trefort Ágost, Ráday Gedeon gróf, Bedekovich Kálmán.

Elnök bemutatja Steuerlein Lajos Endréd községbeli lakosnak kérvényét, melyben rendes tisztujitás alkalmával a választók sorából történt kizárására vonatkozó mult évi 62,743. szám alatt belügyminiszteri leiratnak megszüntetése iránt esedezik. Kiadatik a kérvényi bizottságnak.

Következik a **tapolczai kérvénynek** folytatólagos tárgyalása.

Chorin Ferencz: A közvetlenül előttem felszólalt Simonyi Iván képviselő ur beszédével, én részletesen foglalkozni nem szándékozom. A ki abban a nézetben van, hogy a magyar tudományos egyetem, a magyar sajtó, a magyar törvényhozás, a magyar kormány, közvetve vagy közvetlenül, mind a zsidóság szolgálatában áll, a ki abban a nézetben van, hogy a magyar zsidóság képes a biróságok itéleteit befolyásolni, s képesek bünügyeiket elenyésztetni, mi által a magyar birói kart támadja meg, én a képviselő urral, a ki azt tanácsolja a közönségnek, hogy mindig annak az ellenkezőjét higyje, a mi a sajtóban foglaltatik, természetesen az általa szerkesztett lap kivételével, (Derültség) azon képviselő urral, a ki azt szupponálja, hogy a zsidók, ha önálló államot alkotnának, kizárnák az egyenjogusságból és a politikai jogok élvezetéből a nem zsidókat és ebből a feltevésből érvet kovácsol a zsidók egyenjogusitása ellen, én azzal a képviselő urral vitatkozásba bocsátkozni azért nem akarok, mert nincs reményem, hogy őt kapaczitálhassam. Annál kevésbbé akarom kapaczitálni, mert meg vagyok győződve, hogy azokat, a miket ő mondott, az országban senki elhinni nem fogja. De mégis egy tanuságot meritettem a képviselő ur és a tapolczai kérvényt támogató képviselő urak felszólalásaiból és ez az, hogy lehetetlen egy vallás eltiprására törekedni a nélkül, hogy a modern állam összes intézményeivel a leghatározottabb ellentétbe ne jöjjünk. (Helyeslés jobbfelől) És meg vagyok győződve t. ház, hogy ők czéljaikat csak ugy tudnák elérni, ha sikerülne a társadalmat azon helyzetbe visszaterelni, a melyből az a mult század végén szerencsésen kibontakozott.

A kérvényt támogató képviselők mindnyájan kénytelenek voltak reaktionarius eszméket pengetni. A rumi kerület képviselője felállt és pálczát tör a szabad forgalom elvei felett. A második Verhovay képviselő ur, kigunyolja a szabadelvüség általa ismertetett három faját, a phrasisos szabadelvüséget, a zsidó szabadelvüséget és a német szabadelvüséget, de elfeledte elmondani, hogy Deák Ferencz és Kossuth Lajos szabadelvüségét melyik kathegoriába akarja sorozni. A harmadik Simonyi Iván képviselő ur, a magyar alkotmány és a modern parlamentárismus felett tör pálczát. Értem azt, ha feudális nézetü államférfiak, junkerek nagy pietással csügnek a régiség lomtárába dobott elvekhez, de igen komikusnak tartom azt, hogy épen azon képviselők menydörögnek az alkotmányosság és szabadelvüség ellen, a kik maguk czéljai elérésére a legféktelenebb szabadelvüséget veszik igénybe ugy a sajtóban mint a szószéken. Hiszen t. ház, ha az a rendőri állam, az a beavatkozási theoria csak egy perczig is érvényesülne, azon perczben lehetetlenné válnék müködésök, mert az csak oly országban folytatható, a hol teljes sajtószabadság van. (Ugy van! jobb felől.) Én reméllem, hogy ezen szerencsétlen vallási mozgalom meg fog szünni a nélkül, hogy szükség lenne feláldozni azon szabadelvü intézményeket, melyek kivivásáért a magyar nemzet annyit küzdött, annyit fáradott. Hiszen meg vagyok róla győződve, hogy lesz elég erő, és életképesség a magyar társadalomban, kilökni magából azon mozgalmat, melyet külföldről importáltak, melyet nálunk vallási elfogultság a nagyravágyás és nem tudom minő más szenvedélyek nagyra növelték. (Helyeslés.)

Áttérve magára a kérvényre én azzal szemben tisztán az ország érdeke szempontjából egész objective fogok nyilatkozni.

Az előttem felszólalt képviselő urak igazolták azt, hogy a tapolczai kérvény éle nem is annyira a zsidó hitfelekezet, mint a modern állam alapja ellen van intézve. (Ugy van! jobb és balfelől.) Intézve van az azon jogelv ellen, a melyet nem lehet egy civilizált államban tagadásba venni; hogy a hitfelekezet, a vallás és a polgári jogok közt semmiféle kapcsolatnak nem szabad létezni. (Helyeslés bal és jobbfelől.) intézve van azon elv ellen, hogy az állam nem nézi, hogy micsoda vallásfelekezethez tartozik valaki, hanem tekinti az egyént, mint embert, és a menynyiben az polgári kötelességét teljesiti ember és ember, polgár és polgár között különbséget nem tesz. Hasztalanul törekesznek ezen elv consequentiaja alól kibujni azok, kik azt mondják, hogy ők nem a zsidó vallás, nem a felekezeti szabadság ellen izgatnak, hanem a zsidókérdést fajkérdésnek tekintik és e szempontból akarják azt megoldani. Ez kifogása és ürügye volt minden időben azoknak a kik a vallásegyenlőség ellen törtek, akik a hitfelekezetek szabadságát üldözték. (Ugy van! jobb és balfelől.) Nagy történetirók mint Macaulay és Buckle nagy munkáikban igazolják, hogy minden időben az állam és a társadalom érdekének köpenyébe bujt a vallási fanatismus, mert tudta, hogy ha nem vesz fel álarczot, már az akkori időben sem talál követőkre és hivőkre. (Ugy van! bal és jobbfelől.) Ezen elv nevében irtották ki a mórokat Spanyolországban; ezen elv nevében üldözték a katholikusokat Erzsébet alatt Angolországban, mert mint ezt Buckle megjegyzi, már háromszáz év előtt röstelték az emberek annak bevallását, hogy a lelkiismereti szabadság ellen törnek; ezen elv nevében irtattak ki a protestansok Francziaországban, annak nevében tagadták meg a katholikusoktól Angliában a polgári jogokat a mult század végéig, mert azt állitották, hogy a katholikus vallásfelekezet szervezete ellentétben áll Nagybritannia alkotmányával. És ma, midőn minden ember elismeri azt, hogy az emberiség legszebb erejét pazarolta el ezen meddő vallási küzdelmekre akarják önök e küzdelmet Magyarországba átültetni? (Élénk tetszés jobb és balfelől.) egy oly országba, a melyben két különböző vallásfelekezet él, a melyben a vallások iránti türelmesség nemcsak a magyar faj nemes érzületének, hanem mondhatom, államfentartó ösztönének képezi jellemvonását? (Élénk tetszés jobb és balfelől.)

Én nem tagadom, hogy vannak zsidók, a kik piszkos pénzüzletekkel foglalkoznak, hanem viszont megvárom, hogy legyen az antisemitákban annyi erkölcsi bátorság, annyi igazságérzet, hogy bevallják, hogy a magyar zsidók az ipar terén jelentékeny érdemeket szereztek. Hát a malom — karton — és a szesz-, faipar terén nincsenek-e a zsidóknak érdemei. És ha a vidéken vannak egyesek, a kik csalják a népet, ezzel szemben áll azon tény, hogy a főváros gabnakereskedelme, mely nagyobb részt zsidók kezében van, Európa szerte oly hitelt élvez, és oly tiszteletet vivott ki, mely ismét Magyarország mezőgazdáinak válik előnyére. Azt mondják, hogy a zsidóság inproduktiv foglalkozást üz és ezen vádnak adatokkal bebizonyitására egyetlen képviselő sem vett még magának fáradságot. Ez tehát puszta állitás, puszta gyanusitás. Én képes vagyok az ellenkezőt statisztikai adatokkal bebizonyitani. Kezemben vannak az 1881-ik évi fővárosi népszámlálás főbb adatai. (Halljuk.)

Mit igazolnak ezek? Azt, hogy a fővárosban lakó zsidóvallásu férfiak közül 20 százalék foglalkozik iparral, 23 százalék kereskedéssel, 15 százalék testi és szellemi munkával, hogy pl. a fővárosban 36,985 zsidó férfi közül 223 foglalkozik földmiveléssel, van közöttük 166 pék, 241 mészáros, 1842 szabó, 620 czipész, 177 asztalos, 215 lakatos, 330 iparos müvészettel foglalkozó, 464 könyvnyomdász, 209 kárpitos. Van 554 terménykereskedő, 270 füszerkereskedő, 649 vászon- és rőfös-kereskedő, 65 könyvkereskedő, 1958 napszámos, 417 ügyvéd, 224 orvos, 237 iró, szinész és gépmüvész, 221 tanitó.

Simonyi Iván (közbeszól.) Hát az uzsora hol van?

Chorin Ferencz: Nem tudom, vajjon mindenki, a ki pénzüzlettel foglalkozik, uzsorát üz-e egyszersmind? Hogy mennyi köztük uzsorás azt a népszámlálás ki nem deritheti. (Ugy van!) Vannak köztük, a kik uzsorával foglalkoznak, ez kétségtelen, de az is igaz, hogy azokért az egész vallásfelekezetet felelőssé tenni nem lehet. Azt hiszem t. ház, ezen adatok eléggé igazolják azt, hogy azon vád, mintha a magyar zsidók csupán ugynevezett inproduktiv foglalkozást üznének, mintha nem volna bennök termelő kedv és képesség, semmi erkölesi, de semmi tényleges alappal sem bir.

A másik vád vonatkozik a zsidók egy részének vallásos hátramaradottságára.

A felső magyarországi zsidók vallási hátramaradottságának két oka van. Egyik Galiczia közelsége és az a szerencsétlenség, hogy Galicziából sürün jönnek a fanatikus rabbik, ezek a népet ámitják és oly tanokat terjesztenek, melyek a mivelt zsidó vallásos meggyőződésével és a leghatározottabb ellentétben állanak. Másik oka az ott lakó népnek hátramaradottsága; mert a felföldi népnek miveltsége ép annyira különbözik az alföldi népétől, mint a felföldi zsidó miveltség az alföldi zsidó miveltségtől. Legyünk igazságosak: nemcsak magukban a zsidókban van a hiba, hanem a hátramaradottság oka klimatikus ethnografikus és nemzetiségü viszonyokban rejlik. (Helyeslés jobbfelől.)

Azt mondják, hogy a mivelt zsidókat éri a felelősség, hogy ők nem tettek hitsorsosaik miveltségi állapotának emelésére semmit. Hát t. ház ez állitás, a melyet én a ház naplóiban foglalt száraz tényekkel megczáfolni fogok, és ismétlem, ha a képviselő ur elolvasta volna a magyar törvényhozás évkönyveit 1868-tól a mai napig, fölteszem az ő igazságszeretetétől, hogy ő ezen könnyü vádat a ház előtt nem emelte volna. Midőn az egyenjogositás kimondatott volna, boldogult Eötvös József, akkori közoktatási miniszter felszólitása következtében egy elég szabadelvü választási törvény alapján, a magyarországi zsidók kongresszusra gyültek össze. Ezen kongresszus egybehivatott 1868 november 14-re; ezen kongresszus alapszabályai szentesitést nyertek ő felsége által 1869 junius hó 15-én. A kongresszusi alapszabályok egészen modern, egész szabadelvü alapon akarták szervezni a hitközségeket, a papnöveldéket, az iskolákat: mert a kongresszus tudta, hogy egy vallásra nem dogmatikus fejtegetésekkel, hanem az iskolák és lelkészek által lehet csak hatni. (Helyeslés.) Es mi történt a szervezettel? Mikor ez ellen az orthodox zsidók kérvényt adtak be a képviselőházhoz, 1870. márczius 18-án azt a határozatot hozta a ház, hogy a szervezeti szabályok senkire nem kötelezők, a mi által azon szabályok kötelező ereje megsemmisült. A congressusi párt kérvényt nyujtott be, felderitve figyelmet érdemlő emlékirattal azon veszélyeket, melyeket e határozat nemcsak a zsidókra, hanem a magyar kulturára és haladásra fognak előidézni. A képviselőház hosszan tárgyalta e kérvényt s 1871, márczius 31-én a következő határozatot hozta: «A kérvény kiadatik tanulmányozásul a vallás- és közoktatási miniszternek a netalán benyujtandó törvényjavaslatnál leendő figyelembe vétel végett.» És mit tett az akkori vallás- és közoktatási miniszter, Pauler Tivadar ur? Nem terjesztette be a törvényjavaslatot, hanem szentesitette külön az orthodox izraeliták szervezeti alapszabályait és ez által ketté szakitotta a magyar zsidóságot és lehetetlenné tette a haladottabb zsidóknak befolyást gyakorolni elmaradott hitsorsosaikra. De a kongressusi párt ezzel még nem teljesitette kötelességét, hanem a minisztert sürgették, hogy azon alapból, mely Haynau alatt keletkezett, állitson fel egy zsidó rabbi-képezdét, a mely Magyarországot müvelt, magyar érzelmü izr. hitszónokokkal lássa el. S mi történt akkor? 1874-ben az orthodox izraeliták ismét tömegesen kérvényeket nyujtottak be a képviselőházhoz, hogy a törvényhozás ne engedje meg a miniszternek egy ilyen rabbiképezde felállitását. S mit tett akkor a törvényhozás? Leszavazott minden határozati javaslatot, ugy hogy 1874-ben semmi határozat nem hozatott, s az ügy az ország nagy kárára ismét évekkel háttérbe szorittatott. Végre 1877-ben Tréfort jelenlegi miniszter ur megemberelte magát: 1878-ban felállitotta Budapesten a rabbi-képzőt. Én felszólitom a t. képviselő urat: szerencséltesse meg ezen intézetet látogatásával, és azt hiszem, nagy örömmel és megelégedéssel fogja tapasztalni, hogy az milyen szellemben vezettetik, hogy abból mily hivatott papok fognak kikerülni, s meg vagyok győződve, el fogja ismerni, hogy az intézet hazafias, magyar, modern alapon van szervezve.

Azonban az orthodoxok 1880-ban ujra peticziót nyujtottak be a törvényhozáshoz a czélból, hogy helytelenitse Trefort közoktatási miniszter ezen intézkedését. Nagy vita folyt a házban. Akkor mondotta el Molnár Aladár boldog emlékezetü barátom azon beszédet, melyre a t. képviselő ur hivatkozik, de a melyet Molnár Aladár nem azért mondott el, hogy fegyvert szolgáltasson a magyar müvelt zsidóság ellen; (Ugy van! a jobb oldalon) hanem hogy figyelmeztesse a képviselőházat, hogy kötelessége intézkedni ez ügyben, ha nem akarja, hogy olyan rabbik árasszák el Magyarországot, mint az általa idézett Rabbi-Hillel, a ki olyan tanokat hirdetett, a melyek nemcsak a magyar állameszmével, de azt hiszem, minden állameszmével a leghatározottabb ellentétben állanak.

Most t. képviselőház a törvényhozáson van a sor, ha csakugyan szükségét látja, tenni ebben az ügyben valamit. Méltóztassanak törvénybe iktatni a zsidó autonomiát, és én biztositom a t. képviselőházat, hogy néhány évtized alatt az állapotok javulni fognak. Vagy ha a képviselőház nem akarja ezt tenni, ragadja kezébe a kezdeményezést a t. kormány. (Élénk helyeslés a bal és a szélső baloldalon.) Őrizze ellen az iskolákat, melyek az orthodoxok hitszónokait szolgáltatják; ne engedje, hogy a külföldről importáltassanak a rabbik, a kik magyar történelemben a magyar nyelvben járatlanok. (Élénk helyeslés.)

Minél jobban terjed a müveltség és a tudomány, annál inkább leolvadnak azon válaszfalak, melyek a különböző felekezeteket egymástól elválasztják, mert müvelt emberek közt sem a dogma sem a hit, sem az egy Istennek igy vagy amugy imádása különbséget nem tesz. A másik tényező a rokonság, a házasságot lehetővé kell tenni, hogy a különböző vallásfelekezetek, oly országban, a hol 7 felekezet lakik, a más vallást követőkkel egybekelhessenek. Akkor meg vagyok győződve, hogy azon ellenszenv nagy részben le fog lohadni. (Helyeslés balfelől.)

Az asszimiláczió politikáját támogattam és követtem mindég. Ezt ajánlom azoknak is, kik a zsidóvallással szemben ellenszenvet táplálnak.

Szeressék jobban a hazát, mint a hogy gyülölik az ellenséget: ezt mondta a nagyemlékü Deák Ferencz. Ha vannak itt még egyesekben ellenszenvek, fegyvereztessék le azokat a hazának közös érdekei által (Tetszés.) és meg vagyok győződve, hogy ezen mozgalom nemsokára ki fog küszöböltetni a magyar társadalom testéből.

Ez az álláspont az, melyet én e kérdésben egészen tárgyilagosan elfoglalok. Magától értetődik, hogy elfogadom a határozati javaslatot, melyet a kérvényi bizottság előterjesztett. (Átalános élénk helyeslés és tetszés.)

Széll György felhozza azt is a zsidóság ellenében vádul, hogy nyelvünket sem akarják elsajátitani, pedig jól tudjuk, hogy a nemzetek nyelve, a nemzetek szive. A Duna parton a fővámháztól az akadémia palotájáig és körülbelől akkor, midőn szép nap van s a zsidóságnak ünnepe, legalább is 1000—1500 ember sétál, ezek közül, alig találkozik 25—30 ember, a ki nyelvünkön beszélt volna, a börze körül pedig egyetlenegy ember sem beszél magyarul. De tovább megy, hivatkozik választó városára, Makóra, melynél Magyarországon magyarabb község nincs. E városban 2—3000 zsidó lakik, s egyetlen zsidó család nincs, melynek kebelében a magyar nyelv lenne a házi, a családi nyelv. Szerinte, a mit az 1867. törvenyhozás elhatározott, azt ma a politika és elodázhatlan szükség megváltoztathatja. Az általa is aláirt határozati javaslatot, melyet Verhovay beadott; azon incidensből fogadja el, mert a birtokviszonyok rendezésére kimeritő intézkedéseket kiván.

Krisztinkovics Ede: Mi daczára annak, hogy 1848-ban az egyenlőség, testvériség és szabadság törvényeinek az 1848-ki törvényhozás által alapja megvettetett, daczára annak, hogy a nemzet egyik kezében a törvényt felmutatta, másik kezében pedig karddal két birodalmat renditett meg, daczára annak, hogy ezen nemzetnek vezéralakja, Istentől jókedvében a honfi erények mythoszából teremtett Kossuth a washingtoni kapitoliumban a szabadságról, egyenlőségről, testvériségről hirdette az amerikai nép előtt az igéket, daczára annak, hogy 1875-ben négy millió ember egymás ellen állva, Sheridán és Grant győzelmei keresztülvitték, hogy a rabszolgaság örökre eltöröltessék: mi ugyanazon törvényhozás utódja, mely az egyenlőség, szabadság és testvériségért 1848-ban küzdött, harminczöt év mulva azt kérdezzük, mi van ezen és azon vallásban, dogmában? Szóló nézete szerint azt mondani nem lehet, hogy a zsidó vallás bebizonyitotta azt, hogy a keresztyénséggel asszimilálódni nem tud és mert nem asszimilálódik, tehát pereat. Ma, midőn alig egy pár hete, hogy a szegény kahorsi zsidó gyerek egy golyó áldozata lett, a minek következtében Európának első nemzete a legnagyobb esélyeknek lett kitéve, ilyesmit állitani nem lehet. (Felkiáltások: Gambetta nem volt zsidó! Derültség.) Bocsánatot kérek, hiszen Istóczy képviselő ur mondotta, hogy még a sógora is zsidó. (Élénk derültség.) De azt csak elhiszik önök, hogy Horn Ede és Szarvady Frigyes, tehát hazánknak két zsidó fia több becsületet szerzett nemzetünknek a világ előtt, mint az itt mostanában lefolyt vita? Elfogadja a kérvényi bizottság véleményét.

Kiss Albert: Midőn az 1867. 17. tcz. 1. §-a által az ország izraelita lakosai a keresztény lakosokkal minden polgári és politikai jog gyakorlására egyaránt jogositottaknak nyilvánittattak, akkor t. ház el lett mellőzve egy fontos, egy harmadik tényező, a mely az állampolgárok magán, családi és polgári életére nézve igen nagy befolyással bir és ez a vallásos társadalmi élet. És mert az elmellőztetett, innen sok visszaélés következett, a mely visszaélések aztán az ugynevezett zsidókérdést a mostani alakjában megteremtették. Az 1868: t. cz. 1. §-a azt mondja: «A védelmi kötelezettség átalános és minden védképes állampolgár által személyesen teljesitendő.» Itt csak annyit kérdek: miért van, hogy a hadsereg kebelében aránylag kevés az izraelita hadkötelezettek száma? Azért, mert az izraelita hitközségek szervezve nem lévén anyakönyvek vezetésére, nincs hivatalos es felelős közegük, a kik ugy mulasztásuk, mint visszaélésökért hivatalukkal felelősek lennének. A keresztény védkötelezettek összekelése folyton ellenőriztetik az ő egyházuk anyakönyvi vezetői, vagyis lelkészei által, vagy, hogy törvényesen családot nem alkothatnak, egészen 32—33 évük betöltéseig, mert ha alkotni akarnak, mindannyiszor rászorittatnak különböző okmányok általi igazolására annak, hogy védkötelezettségüknek eleget tettek-e? (Igaz! Ugy van!)

Mit tapasztaltunk az izraelitáknál? ott legtöbbször a sorozó bizottság munkálatának alapja az ugynevezett népszámlálók által felvett községi népszámlálási tabella. Eltekintve nagyobb városok népszámlálási tábellaitól, azok a legtöbb községekben akként vannak összeállitva, hogy azoknak bevallása mellett az illető védkötelezetteknek kora, sőt sokszor neme sincs sem teljesen, sem hitelesen kitüntetve. Innen van, hogy a sorozó bizottságok előtt 20 éves ifju helyett igen sokszor olyan fejletlen gyerkőczök jelennek meg, kiket ezen a czimen a sorozó bizottságnak el kell utasitani.

Továbbá az 1877. XX. t. cz. 27 §-a pedig mindazon kiskoruakat, kik atyai hatalom alatt nem állanak, gyámság alá helyezte. Én t. ház, azon községben, melyben lakom, mint a képviselő testületnek tagja mindig legszentebb kötelességemnek tartottam ellenőrizni azon összeget, melyet árvatömegnek neveznek. Ugy azon községben, mint később más községekben azt tapasztaltam, a mit mindazok, a kik utána néznek, tapasztalni fognak, hogy ugy a községi, mint a megyei árvaszékeknél izraelitáktól származó tömeget alig, vagy csak igen csekély összegekben találhatni.

Mi ennek az oka? Egyházi szervezetük hiányos volta. Ugyanis az izraelitákra nézve egyszerüen beterjesztetik a községi elöljárósághoz az ugynevezett halottkémek bejelentése, de nincs sehol azon családi iv, melyet a keresztyén lelkészek beterjeszteni, kötelesek, s a mely családi ivet a keresztyén polgárokra nézve a hagyatéki tárgyalások alapját képezik, és mert ez nincs becsatolva azon izraelita polgártársaknál, kiknek vagyonát nem annyira fekvő birtok, hanem inkább forgó tőke képezi, hagyatéki tárgyalás reájuk nézve vagy nincs, vagy alig kevés számmal található. Én a 43 ezer frtot összpontositó árva pénztárban egyetlen izraelita hagyatékot leltem, alig 20 frt értékben. Midőn igy a törvény alól elvonatnak az illető örökséghagyóknak hagyatékai és más oldalról az államkincstár károsittatik, mert azon hagyatéki összegek az illeték alól elvonatnak, akkor, mikor azt a keresztény fennálló törvényeink által megfizetni köteleztetnek.

De összefügg ez örökösödési törvényünkkel is. Itt Apponyi Albert gr. az elszegényedés egyik okának mondotta, hogy még a uradéri birtokok is örökösödési törvényeink értelmében oly apró részletekre daraboltatnak, a mely apró részletekben csaknem használhatlanná válnak s ez által már az elszegényedés egyik alapokát képezik. Lehet, hogy ez nem demokratikus elv — mint Helfi képviselőtársam mondta, — de hogy igaz, a mellett a tapasztalás bizonyit és mert tapasztaltam, kötelességemnek tartom bizonyitani. (Helyeslés a szélső baloldalon.) És mit tapasztalunk az életben? Az örökösödésnél izraelita polgártársaink szintén mert anyakönyvük által kellőleg ellen nem őriztetnek, egész kiváltságos osztályt képeznek. A házassági szerződéseik ma csak magánokiratok s legtöbbször ellenőrizve nincsenek. Az ugynevezett női hozományok által a leánygyermekek házasságra lépésök alkalmával kielégittetnek, a fiugyermekek a forgó tőke által legtöbbször szintén kielégittetnek, a törzsvagyon pedig, nem mondom, hogy minden esetben, de a leggyakrabban a család tagjai közül annak marad, a ki a legéletrevalóbb, szóval az apró részletekre nem osztatik fel. És midőn látjuk, hogy például a szatmármegyei svábok szorgalmuk és takarékosságuk folytán is gyarapodnak, gazdagodnak bár, de azért vagyonosságuknak főoka abban is rejlik, hogy magánuton a törvényt kijátszák és megtörténik, hogy mig egyik fiu örököl, addig a másik szolga és cseléd. És midőn ez az izraelitáknál is tapasztalható, merem állitani, hogy ez bár a törvény kijátszása által, mig rájuk egy kiváltságot képez, addig az államkincstárt is nem kevésbbé kárositja meg azon örökösödési illetékek elvonása által, a melyet más keresztény polgárok megfizetni kötelesek.

Nem csatlakozik a beadott módositványhoz, nem pártolja Istóczy Győző inditványát sem, hanem elfogadja a kérvényi bizottság ajánlatát; mert meggyőződése szerint incidentaliter, egy beadott módositványnyal ilyen kompakt, bonyolódott, összefüzött kérdést alaposan megoldani nem lehet. Hanem igenis a kormánytól kéri, hogy ezen téren vegye kezébe a kezdeményezést és ne tartogassa a vallás- és közoktatásügyi miniszter fiókjában az izraelita kongresszus munkálatait, évek után is tovább és tovább kezdje meg az egyháznak szervezését; kérje be hittételeiket, hadd mutassák meg ők, hogy kik hát azok a valódi előre haladó izraeliták, a kik, midőn a zsidókérdés felmerül, mindig hangosan feljajdulnak, hadd ismerjük őket! Hogy őket a vád a többiekért ne érje; másfelől pedig hadd ismerje fel a haza, hogy kik azok a Galicziából eredő elvekkel szaturált polgártársaink, kik e nemzet kiméletére érdemesek, mert hisz miénk e haza és nekünk első és főkötelességünk e hazának és nemzetünk jövőjének fentartása.

Ugron Gábor: T. képviselőház! (Halljuk!) Hatvanhétben, midőn a nemzet csonka önrendelkezési jogát visszanyerte, azonnal sietett Nyugat-Európához csatlakozni és a zsidók emanczipáczióját kimondani, hagyni Európának Keletet, Oroszországot és Romániát, hogy azok szakadjanak e kérdésben is Ázsiához.

Most midőn egy kérvény fekszik a ház asztalán, mely a zsidók emanczipácziójának eltörlését kivánja, én nem látok ebben egyebet, mint egy nagy visszaesést, egy nagy reakcziót. És már magában az, hogy ily kéréssel lehet a magyar parlamenthez fordulni, mutatja azt, hogy Magyarország rétegeiben a reakczió érdekében megkezdett agitáczió már mily mértéket vett, mily eszközöket és fegyvereket használ fel. (Ugyvan! a szélsőbaloldalon.)

Mert kétségtelen t. ház, hogy mindig voltak és lesznek fanatikusok, kik előbb felgyujtják a keresztyének és nem keresztyének közti gyülölet üszkét, hogy aztán, miként Spanyolországban, ha a mórok és zsidók ki vannak üldözve, meggyujthassák az eretnekek lábai alatt a máglyát.

Nem fogok a kérdés érdemébe és lényegébe bocsátkozni, tekintve a hosszas vitát, a melyben e kérdés kellőleg megvitatva lőn. (Halljuk!) De felemeltem szavamat azért, hogy visszautasitsak minden szolidaritást a függetlenségi párt részéről, azon t. képviselőtársainkkal szemben, akár a tapolczai kérvényt s igy az emanczipácziónak eltörlését támogassák akár pedig annyira léhák voltak. . . . .

Elnök: Kérem a t. képviselő urat ne méltóztassék ily kifejezést használni.

Ugron Gábor: . . . hogy a kérvényi bizottság véleményével ellenkező határozati javaslatot aláirják, de, mert a kérvényi bizottság határozati javaslatát elfogadják, felszólalásaikban épen a kérvényi bizottság véleményével szemben a kérvényeket pártolják. Ez könnyelmüség azon ember részéről, a ki teszi önmagával szemben, de lelkiismeretlenség azon párttal szemben, a mely tiltakozik az ellen, hogy azonosittassék az antiszemitikus felfogás azon párt eljárásával, a mely párt a jogegyenlőséget mindig elvei inkarnácziójának, a maga főprincipiumának tekintette és minden következtetést ebből vont le. (Élénk helyeslés a szélsőbal oldalon.)

Nem hallgathatom ezt el szó nélkül azért, ne hogy künn a világ az hihesse, hogy a függetlenségi párt és némelyek azon képviselők közül, kik e párt tagjainak látszanak lenni, egy nézetben volnának, avagy csak hogy azok a függetlenségi pártnak előre tolt pionnierjai volnának, oly elveket hirdetvén, melyeket a függetlenségi párt nem akar magáénak vallani. (Helyeslés a szélsőbal oldalon.)

Midőn ezt kijelentem, teszem azért hogy kijelentsem, hogy azon elveket és azok konzekvencziáit ezen párt perhoreskálja.

Hiszen a ki a függetlenségi pártnak tagja, és Magyarország függetlenségének elvét, mint legfőbb elvet tekinti, annak be kell látnia azt, hogy a mi küzdelmünk ezen nagy czél érdekében, nem szabad, hogy félrevezettessék egy antisemitikus mozgalom által. Az ország lakosságában fenn kell tartanunk a figyelmet, s arra kell irányoznunk mindig, hogy ez az ország nem lehet boldog mindaddig, mig szabad és független nem lesz. (Helyeslés a szélső baloldalon.) És ha önök nem arra tanitják a népet, hogy a mi közgazdasági miseriáink az, hogy a földmivelő nép szegényedik, hogy az iparos nem élhet meg, hogy pénzügyi és nemzetgazdasági válságok közepette állunk, mely enyhitve és nagyrészben meggátolva volna, ha ezen közösügyes kiegyezés fenn nem állana. (Tetszés a szélsőbaloldalon) Önök nem ezt tanitják, hogy ezek tasziták kárhozatba a népet, hanem önök azt tanitják, hogy a zsidó az oka mindennek. Nem szabad megengedni, hogy a valódi okoktól félre vezettessék az ország figyelme. Fel kell ismerni az okokat, nem pedig azokat megjelölni, okok gyanánt, a kik nem egyebek, mint a betegség symptomai csak mutató jelei kütegei.

Azt hiszik-e, hogy egy oly nagy tény, milyen Magyarország önállósága és függetlensége, kivivható és megvalósitható, ha mi az országban a népek nem legnemesebb szenvedélyeire apellálunk, ha nem az emberbaráti és felebaráti szeretet, a jogegyenlőség elvét, mint csonkitatlanul fennálló igazságot hirdetjük. Hiszen az ország alkotmányos szabadságának egyetlen garancziája abban van, hogy ha ezen jogok kizárólagos tulajdonát képezik mindenkinek, ha minél többen részesittetnek ezen jogokban, ha minél többeknek érdekében áll az, hogy védelmezzék és fentartsák az egyéni szabadságnak legelső garancziáját a hatalommal szemben. Az által mi részeseivé válunk az ország alkotmányának, de részeseivé válunk a kereszténység szellemének, mely annál szorosabban füz magához és annál hatalmasabban emel magához, minél elnyomottabbak és minél üldözöttebbek vagyunk. Vajjon Angolország alkotmányos életében előfordult küzdelmek árán, a jogok megvédelmezőinek kötelessége csak ott kezdődött volna, a hol a a keresztényekkel szemben sértetett meg és a nem keresztényekkel szemben nem tartatott volna megvédelmezendőnek, vajjon kivivható lett volna-e azon általános szabadság, azon alkotmányos jogok elterjedése, melyet kivivtak Brittanniában.

Nem én mondom, hanem Kossuth Lajos, kinek szavára mégis inkább tudok hallgatni, mint az orosz Ignatief vagy a porosz Stöcker udvari plébános vagy más efféle férfiak szavára. Kossuth Lajos mondja 1882. október 15-én kelt levelében; «A «zsidókérdés» — szégyen és botrány, hogy Magyarországon még ez is lehetséges» . . . . «Én egyrészt azt mind politikai, mind erkölcsi lehetetlenségnek tartom, hogy az Önök pártja a ország polgárai közt a faj, nyelv, vallás különbség nélküli jogegyenlőség elvét megtagadhassa; másrészt azt is kétségtelennek tartom, hogy ez a nagy elv, nem oly dolog, melyet a párt tagjaira nézve nyilt kérdéssé lehessen deklarálni s ha volnának a kik az elvet megtagadnák azokat a párt tagjainak lehessen tekinteni.»

Én t. ház azon határozat után, melyet e kérdésben és pedig ugyanazon értelemben, miként Kossuth Lajos nyilatkozatában hangzik, a függetlenségi kör hozott, kötelességemnek tartom, ugy mint Herman t. képviselőtársam tette, egyfelől a solidaritást visszautasitani és kérem, hogy ugy e házában, mint a külföldön ne kompromittáljuk a függetlenségi pártot azzal, mintha az antisemitikus törekvéseket helyeselné. Legyenek meggyőződve, hogy azon nagy czél és nagy elv, a melyért e párt egyesült, annyira igénybe veszi a párt minden tagjának munkásságát, hogy ily mellékes agitácziókra nem jut, mert a munka, mely előttünk áll, igen nagy, a mely munka az, hogy előbb Magyarország függetlenségét kivivhassuk, s azután a független Magyarországot tisztelttté és nagygyá tehessük. Ha önök előtt e nagy czél, nagy elv annyira szent, mint azon törekvésünk, hogy itt Magyarországon a zsidók ellen harczot és küzdelmet folytassanak; akkor birjanak annyi önzéssel, hogy mindazon dicsőséget, a melyet ez agitáczió rendén szereznek, mindazon nagy elismerést, érdemet és eredményt, melyet ez országnak kivivnak, kivánják megtartani önmaguknak és ne akarják a pártot akarata ellenére annak részesévé tenni. (Élénk tetszés.) Pártolom a kérvényi bizottság véleményét. (Helyeslés.)

Szalay Imre, **Herman** Ottó, **Ugron** Gábor és **Simonyi** Iván személyes kérdésben szólalnak fel.

Az elnök, miután szólásra többen feljegyezve nincsenek, a vitát bezárta.

Berzeviczy Albert előadó: A vita folyamán bebizonyult, hogy a magyar képviselőházban nincs oly párt, sőt nincs oly párttöredék sem, mely a jogegyenlőség elvét megdönteni óhajtaná s az oly kérelmet, minő e kérvényben foglaltatik, helyeselné. (Helyeslés.) E vita alatt továbbá bebizonyult, hogy az antiszemita agitácziónak vezérei, ugyszintén azok, kik ez agitáczióban többé kevésbbé osztoznak, egymással ezen egész mozgalom czélja iránt, s az iránt, hogy meddig menjenek és hol álljanak meg, s mit akarnak, mit nem akarnak, tisztában nincsenek. (Ugy van!) A legkülönbözőbb értelmezéseket, a legkülönbözőbb álláspontokat hallottuk jeleztetni. Az egyik az egészet vallási, egyházszervezeti kérdésnek, a másik faji, a harmadik policziális, a negyedik agrár kérdésnek tekinti. Az egyik hozzá akar nyulni a jogegyenlőség elvéhez, a másik nem. Az egyik elfogadja a bizottság javaslatát, a másik ellenzi azt. Egy szóval bebizonyult, hogy az egész mozgalom, mely a legutóbbi időkben már oly praetenziókkal lépett fel, mintha benne rejlenék Magyarország jövő politikájának kulcsa, az egész mozgalomnak semmi meghatározott czélja, de még csak tisztázott értelme sincs, semmi más tendencziája nincs, mint az izgatás és a zavar maga, melyet támasztott, s melyet öncél gyanánt látszik fentartani törekedni. (Helyeslés.)

Felemliti szóló, hogy a «Deutsche Wahrheiten und magyarische Entstellungen» czimü magyarellenes röpirat dühös haraggal fordulván a magyarosodási mozgalom ellen, kiemeli, hogy ezen mozgalomban senki sem vesz oly élénk részt, mint a zsidók. Verhovay beszédére válaszolva tiltakozik az előadó az ellen, hogy azt a megyét, a melyet ő képvisel s annak lakosságát és érdekeit ugy tüntesse fel bárki is, mintha azok megkivánnák, hogy az állam szabadelvü alapintézményei megdöntessenek vagy valamely vallásfelekezettől annak törvényadta jogai elvonassanak. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Nem mi kölcsönöztük a németektől szabadelvüségünket, de a t. képviselő urak kölcsönözték az antiszemitizmust azoktól. Ezt a szabadelvüséget mi a magyar politika szelleméből meritettük, a mely mindig szabadelvü volt, és a mely az olyan követelményeket, minők e kérvényben foglaltatnak, mindig visszautasitotta. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Elismeri szóló, hogy létezik az álszabadelvüségnek különböző neme. Többek közt egyik neme az, a mely kijelenti általánosságban, hogy a jogegyenlőség elvét bántani nem akarja, de azután előáll egy csomó kivételes rendszabálylyal, a melyek nem a társadalomnak ilyen vagy olyan viszonyára, vagy állapotára vonatkoznak, hanem egyetlen egy vallásfelekezet hive ellen irányulnak. Verhovay határozati javaslata és beszéde ezen nemét a szabadelvüségnek tükrözi vissza. Verhovay határozati javaslatát nem fogadhatja el először azért, mert a felhozott hét rendszabály közül négy kizárólag csak a zsidók ellen irányul, másodszor azért, mert az által, hogy Verhovay ezen inditványt a tárgyalás alatt levő kérvénynyel hozta kapcsolatba, ezen inditvány ugy jelenik meg, mint más oldalról jövő és más alaku indokolása és támogatása a kérvénynek. (Helyeslés jobbfelől.) Ónody beszéde a polemiára kevés anyagot szolgáltat. Ónody érveinknek és állitásainknak komolyságát és számbavehetőségét vonta kétségbe. Sajnálom, de kénytelen vagyok kijelenteni, hogy mi összes érveinket és állitásainkat ezen lesujtó nyilatkozat után is fentartjuk teljes mértékben. (Derültség. Helyeslés jobbfelől.) Szalay szerint nálunk a zsidók terjesztik és támogatják a szoczializmust. Ha tehát a társadalom és az állam a szoczialismus ellen, mint közveszély ellen akar fellépni, akkor első sorban a zsidók ellen kell fellépnie. Ezen állitás nagyon meglepő, épen Szalay ajkáról. Hiszen Szalay ép oly jól tudja, mint szóló, hogy a socialismus tulajdonképen a munka harcza a tőke ellen. Már most Szalay és társai minduntalan azt hangoztatják, hogy minálunk a tőke a zsidók kezében van, hogy a zsidóság monopolizálja a tőkét. Ha ez igaz, hogy azután a zsidóság épen oda törekedjék, hogy megtámadja, megingassa azt, a miben saját ereje rejlik, ez oly határtalan esztelenség volna, a mit a zsidókról még a legnagyobb ellenségük sem teheti fel. (Helyeslés jobbfelől.)

Simonyi Iván: A socialismus negativ, romboló természetü, azért pártolják a zsidók.

Berzeviczy Albert előadó: Különben habár ebben Szalay képviselő urnak nincs is igaza, egyben el kell ismernem, hogy határozott fölénye van fölöttem (Halljuk!) ugyanis ő a ház asztalán fekvő valamennyi határozati javaslatot egytől-egyig elfogadta. Előbb aláirta — habár, mint mondja, csak kollegialis szivességből — Istóczy képviselő ur inditványát, azután aláirta Verhovay inditványát és végül elfogadta a kérvényi bizottság javaslatát, E szerint Szalay győzelme egészen biztos, (Élénk derültség jobbfelől.) neki a ház mindenesetre igazat fog adni, mert a három határozati javaslat közül — több nem levén, egyet határozattá emelni kell. (Derültség.) Habár első sorban én csak örülhetek annak, ha mennél többen fogadják el a bizottság javaslatát, mégis, hogy annak értelme és szelleme sértetlenül álljon a t. ház előtt, kénytelen vagyok kijelenteni, hogy ezen javaslat nemcsak ellentétben áll Istóczy inditványával, sok részben ellenkezik Verhovay inditványával is, épen azon felfogásból kifolyólag, melyet azon inditvanyra nézve a miniszterelnök hangoztatott.

Istóczy azt mondta, hogy a mit a tapolczai kérvény foglal magában, az a nemzet jogosult érdeke. Én részemről nem kivánom megérni, azt hiszem nem is fogom megérni

sem én sem senki, hogy Magyarország jogosult nemzeti érdeke csak egy ilyen kérvénynyel tudja utját megtalálni a parlamentbe, és hogy Magyarországban a nemzeti érdek által sugalt és parancsolt határozati javaslat alá, annak benyujtója, ne tudjon többet, mint 9 aláirót találni. (Igaz! Élénk tetszés jobbfelől.)

Istóczy Győző: Majd megszaporodunk!

Berzeviczy Albert előadó: Istóczy azt is mondta, hogy a zsidó kérdés mai nap nálunk már politikai és hatalmi kérdés: az a kérdés, hogy Magyarországon a zsidó legyen-e ur, vagy a magyar. Legyen nyugodt Istóczy, itt Magyarországon mindig a magyar fog uralkodni nemcsak a magyar nemzet, hanem a magyar szellem.

Simonyi Iván: Már most sem uralkodik, ha nem a német és zsidó szellem!

Berzeviczy Albert előadó: Az a magyar szellem, a melynek sohasem tartozott tulajdonságai közé a vallás és faj elleni gyülölség, az a magyar szellem, melyet egy külföldről importált társadalmi kórság ragályával soká megmérgezni nem lehet.

Simonyi Iván: Várhatunk!

Istóczy Győző: Nem importált!

Berzeviczy Albert előadó: Az a magyar szellem, a mely magát soha meg nem tagadja, és a mely bizonyosan nyilatkozni fog a parlament mai határozatában. (Helyeslés jobbfelől.)

Simonyi Iván: Majd meglátjuk a jövő választásoknál! Szép antisemita programmokat fogunk hallani, csak gondoljanak szavaimra.

Berzeviczy Albert előadó: Mutassa meg a ház ezen határozat által azt, hogy ha teljesednék is, amit Onody mondott, hogy nem egy, hanem tiz száz ilyen kérvény fog a képviselő ház elé kerülni, akkor is, ezen tizszeres százszoros kérelemmel szemben sohasem fog más végzést hozni, mint azt, melyet a bizottság most javasol, a mely mellett a ház többsége, szónokai által már is nyilatkozott és a melyet ezennel még egyszer ajánlok elfogadásra. (Élénk helyeslés és tetszés).

Verhovay Gyula (Eláll, eláll, szavazzunk!) megjegyzi, hogy határozati javaslatát senki sem támadta meg, hanem abból egyik-másik pontot több szónok elfogadott. Csodálkozik azon, hogy a midőn több oldalról határozottan utaltak arra, hogy szükségesek bizonyos reform intézkedések, az előadó mégis azt állitotta, hogy javaslata ellentétben áll a jog s egyenlőség elvével.

Berzeviczy Albert előadó: Mert csak egy hitfelekezet ellen irányul. (Zaj. Halljuk!)

Verhovay Gyula hivatkozik arra, hogy a szegedi országgyülésen Szemere Bertalan miniszterelnök maga javasolta, hogy a kormány inditsa meg a mozgalmat az iránt, hogy a zsidó vallás külső és belső szervezete megállapittassék. Szemere Bertalan pedig volt oly szabadelvü, mint az előadó. A mi szóló határozati javaslatának azt a pontját illeti, mely a végrehajtás alól a birtoktest egy részét fel akarja menteni, ezt mondhatjuk talán reakczionáriusnak, de szóló szerint ez oly otthonvédő intézkedés, a mire Amerika példát nyujt. Ajánlja határozati javaslatát elfogadásra.

Következik a *szavazás*.

Hegedüs Sándor több okból azt óhajtaná, hogy minden egyes javaslat felett külön lehessen szavazni.

Elnök: Nézete a szerint a kérvényi bizottság véleményével nem férhet meg sem Verhovay, sem Istóczy javaslata, mert a kérvényi bizottság javaslatában az mondatik, hogy a ház nem tartja figyelembe vehetőknek a kérvényeket, s azután mégis szavazni s esetleg elfogadni az azzal ellenkező határozati javaslatok valamelyikét nem lehet. (Helyeslés.) A kérdéseket ugy kell tehát feltenni, hogyha a kérvényi bizottság javaslata elfogadtatik, a másik két javaslat elesik. (Általános helyeslés.)

A kérvényi bizottság javaslatát *az egész ház négy képviselő ellenében elfogadja*, s igy *Verhovay, Istóczy javaslatai elesnek*.

Az ülés végződik 1 óra 55 perczkor.

A képviselőház közoktatásügyi bizottsága ma d. u. 5 órakor **Baross** Gábor elnöklete alatt tartott ülésében folytatta a *középiskolákról szóló törvényjavaslat* részletes tárgyalását.

Az ülésen a kormány részéről **Trefort** Agoston közoktatásügyi miniszter és **Szász** Károly miniszteri tanácsos voltak jelen.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után

Elnök bemutatja a középiskolák kérdését is érintő s a ház által e bizottsághoz utasitott *katholikus esperességi kérvényeket*. E kérvények olvasása után folytattatott a törvényjavaslat részletes tárgyalása.

A 19. §. az okleveles tanárjelöltek és oklevelet még nem nyert tanárokról szól.

Herman Ottó módositványt nyujt be a szakaszhoz, mely szerint oklevelet nem nyert egyének helyettes tanárokul nemcsak okleveles egyének hiányában legyenek alkalmazhatók.

Szász Károly, **Hegedüs, elnök, Bárczay, Kovács** és **Szathmáry** felszólalása után a szakasz szövege változatlanul elfogadtatott.

A 20. §. a tanórák heti számáról (a tanulókra nézve) szól.

Hegedüs e szakaszt elhagyandónak véli.

A bizottság rövid eszmecsere után a szakaszt változatlanul elfogadta.

A 21. §. a tanulók létszámáról szól.

Elnök ismerteti a szakértők mult évi nyilatkozatát.

Herman inditványozza, hogy azon maximal szám, melynek esetében okvetlenül paralell osztály állitandó fel, 3 éven át 75-ben állapittassék meg.

Szász Károly, **Hegedüs, elnök, Trefort, Herman** és **Bárczay** felszólalásai után a §. változatlanul elfogadtatott.

A 22. §. az évi szorgalomidőről és a szünidőről intézkedik.

Kovács, elnök, Zsilinszky, Jónás, Szász és **Hegedüs** felszólalása után a §. változatlanul elfogadtatott.

A 23. §. a tandij mennyiségéről szól.

Herman azon módositást ajánlja, hogy a §. második kikezdése elhagyassék.

Szász, elnök, Hegedüs és **Horánszky** hozzájárulásával, Herman módositványa elfogadtatott.

A 24. §. (az osztályvizsgálatokról) elfogadtatott.

A 25—29. §§. az érettségi vizsgálatokról szólanak.

A 25. §-nál **Hegedüs** kérdést intéz az iránt, hogy ezen szakaszok a felekezeti iskolákra is vonatkoznak-e?

Trefort miniszter, **elnök** és **Szász** Károly felvilágositásai után

Herman kijelenti, hogy az állam felügyeleti jogát a felekezeti iskolákra nézve tulszigorunak látja.

Trefort miniszter, **Hegedüs, Horánszky, Kovács, Szathmáry, Zsilinszky, Bubics** és **elnök** felszólalása után a szakasz csekély styláris módositással elfogadtatott.

A 26. §. változatlanul elfogadtatott.

A 27. §-nál hosszabb vita fejlődött ki, melyben résztvettek: **Szász** Károly, **Kovács** és **elnök**. — **Trefort** miniszter inditványára ezen szakasz utolsó kikezdése a jövő ülésig függőben hagyatott.

Ezzel az ülés 8 órakor véget ért.

Legközelebbi ülés kedden, f. hó 30-án délután 5 órakor.

A magánjogi törvénykönyv tárgyalása.

— XIX. ülés. —

— jan. 27.

Az értekezlet, melyen tegnap is az igazságügyi miniszter elnökölt, a tárgyalást a 121. §-nál kezdte meg, melyre nézve **Oberschall** megjegyezte, hogy ki kellene fejezni, miként a lényegtelen tévedést annak kellett előidézni, ki abból jogot származtat, **Győry** pedig szintén odanyilatkozott, hogy helyesnek találja, ezen eszmének megfelelő kifejezését.

A 121. §. ezek folytán következőleg állapittatott meg: Ha a lényegtelen tévedést az idézte elő csalárdul, vagy használta fel, ki a jogügyletből jogot származtat, a jogügylet, a mennyiben a törvény kivételesen semmiséget nem rendel, megdönthető.

A 122. és 123. §§-ok észrevétel nélkül elfogadtattak.

A 124. §-ból **Oberschall** ki akarja hagyni azon részt, mely a relativ semmiségre vonatkozik, ezen inditvány azonban mellőztetvén, a 125. §. változatlanul elfogadtatott.

A 125. §, mely igy szól: A megdönthető jogügylet fenállónak tekintendő, mig az érvényességének megtámadására törvény szerint jogosult fél kivánatára érvénytelennek nem nyilvánittatott; több észrevételre adott alkalmat.

Oberschall kivánja, hogy a revokáczió is belevétessék és ajánlja a szász törvény szövegét, mely szerint csak a megtámadásnak kell kijelentetnie.

Teleszky azt tartja itt eldöntendőnek, hogy mikor kezdődik az érvénytelenség.

Berczelly is a szászt ajánlja.

Győry megjegyzi, hogy egyszerü nyilatkozatot nem tart elégnek, hanem birói kijelentést, mely mihelyt nyilatkozat nem elég és a megtámadás megtörtént, önként következik, a birónak kellvén a megtámadás jogossága, valamint azon időpont felett is dönteni, melytől az érvény megszünik. Ugyanezért a §. az időnek nem praejudikál.

Czorda a szöveg mellett van, mert ha a revocatióban másik fél megnyugszik, közös akarattal szünik meg az érvény, ha nem, ugy per lesz és biró dönt és pedig az idő felett is, az esetek körülményeihez képest.

Barta: A revocatiot ő sem akarván, a szöveget pártolja. A szász is, midőn keresettel való megtámadásról van szó, csak birói nyilatkozatot ért.

Apáthy utal arra, hogy pl. a kötelmi jogban meg vannak az időre vonatkozó meghatározások.

A 125. §. ezek után, ugy szintén a 126. §. elfogadtattak.

A 127. §. mint részletre vonatkozó, kimarad.

A 128. §. elfogadtatott.

A 129. §, mely a felfüggesztő és felbontó feltétel hatásáról szól, több megjegyzés tárgyát képezte, nevezetesen **Oberschal** a szöveggel szemben, csak a jövendő esetet kivánja feltételnek jeleltetni s átalában az objectiv bizonytalanság álláspontját tartja helyesnek, **Bartha** ellenben a szövegét, t. i. a subjectiv bizonytalanságot s ezt még világosabban akarná kifejezni.

Észrevétel tétetett arra nézve is, hogy ne a jogügyletnek, hanem a jognak vagy a jogviszonynak hatálya emlittessék.

Végre következő szövegben történt megállapodás. A feltétel felfüggesztő, ha az ahoz kötött jogviszony hatályba lépte felbontó, ha annak megszünése van valamely bizonytalan körülmény be vagy be nem következésétől függővé téve.

A 129. §. második része mint ritkább részletkérdésre tartozó, kihagyatott.

A 130. §. a fenebbinek megfelelő stylaris módositással fogadtatott el; a 131. §., mint külön részbe tartozó, kihagyatott.

A 132. §., mely a felfüggesztő feltétel meghiusulásának esetéről szól, a «rendszerint» kifejezés fölvételével elfogadtatott.

Hasonlókép elfogadtatott vita nélkül a 133. §. első bekezdése, a második bekezdés, mint a mely a kihagyott 131. §-ra utal, kihagyatott.

Végre szintén vita nélkül elfogadta az értekezlet a 134. §-t.

A legközelebbi ülést külön meghivók fogják tudatni.

UJDONSÁGOK.

— jan. 28.

— ***Személyi hirek.*** *Frigyes* főherczeg, mint Pozsonyból irják, Trencsénbe is elutazott két napra az ottani helyőrség vizsgálatára. — *Gr. Török Napoleon* ungmegyei főispán Budapestre érkezett. — *Gr. Dégenfeld* altábornagy Temesvárról Bécsbe érkezett. — *Hg. Leuchtenbergné* született Oldenburg Teréz herczegnő, mint Szent-Pétervárról irják, sulyosan megbetegedett. — *Turgonyi* Lajos orsz. gyülési képviselő, mint sajnálattal értesülünk, már huzamosabb idő óta nagy mérvü meghülés következtében fekvő beteg.

— **Kossuth Tinnyén.** Az 1843—46-iki évek alatt Pestmegyében Tinnyén töltötte jobb napjait, ott volt birtoka, volt háza. A mozgalom, a fáradozás után kipihente magát barátai körében. Mikor lapját meginditotta és biztositékot kivántak, tinnyei birtokáról szóló kivonatot küldték meg. Tinnye volt a hely, hol távol volt a gondoktól arra az időre, mig künn volt, mig ismét be nem kellett jönnie Pestre a zajos világba. A tinnyei intelligenczia Kossuth Lajos itt időzésének az emlékét akarja megjelölni. A házban, hol Kossuth lakott, kis obeliszket állitnak s azon levő márványtábla tartja fenn, hogy e három évet el ne feledjék soha a tinnyeiek. Az emléktábla leleplezése ünnepélylyel lesz összekötve, melyet valószinüleg a nyár folyamán rendeznek. Szokoly Viktor tinnyei birtokos áll élén e mozgalomnak, mely a Kossuth házának diszes emlékkel való megjelölését tervezi.

— **Apróságok Doréról.** Párisi levelezőnk irja e hó 24-ikéről: Francziaország egymásután veszti el kitünőségeit. Gambetta, Chanzy és most Doré. A kitünő rajzoló egyike volt a kor ama ritka jeleseinek, kik művészetüket nem alacsonyitották le kereskedelmi spekuláczióvá. A pénz nem befolyásolta és nem inspirálta őt sohasem alkotásaiban. Mint annyi erős szellemnek, neki is meg volt a maga babonája, t. i. szentül hitte, hogy ő már különféle korszakokban élt. E körülménynek tulajdonitotta azt a rendkivüli képességet, hogy az elmult idők egyes jeleneteit oly élethüen tudta lerajzolni, mintha szemtanujuk lett volna. Annyi igaz, hogy a részleteket nem mindig tanulmányok után ecsetelte, de lángeszével mintegy sejtette. Igen vagyonos családból született, atyját korán veszté el, és igen fiatalon rendelkezett mintegy két millió fölött. Valamint Viktor Hugo már tizenhat éves korában elnyerte az akadémia nagy diját és dicsőséget dicsőség után aratott, ugy Doré is csaknem gyermekkorában vált világhirüvé. Valamennyi müvelt nemzet vágyott, hogy nagy irói remek műveit ő illusztrálja. Legjobban sikerült neki a Don Quichotte és alig van könyvforgató ember, ki Dorénak e rajzait ne ismerné. Értett a szobrászathoz, a zenéhez is és mint Michel-Angelo, az épitészethez is. Bizonyságot tesz erről villája melyet saját terve és az ő felügyelete alatt épitettek. — Hihetetlen tevékenységet fejtett ki és gyorsan dolgozott. Rajzai, festményei, szobrai nagy számmal vannak minden országban, minden gyüjteményben. Alig képzelhető, hogy mind ezt a sok munkát egy ember végezte. De azért pihent is. Vasárnap egész nap és szerdán este nem dolgozott, mert ekkor vendégszerető háza nyitva állott barátainak és alig lehetett nálánál kedvesebb házi urat képzelni. De e meghatározott napokon és órákon kivül senki sem juthatott közelébe, legbensőbb barátjai sem. Hiába csengetett a kapun, ki sem nyitották. — Legjobb emberei közé tartozott a Walesi herczeg, ki nagy bámulója volt Doré tehetségének. Az igaz, hogy egyátalán az angolok részesitették legnagyobb elismerésben. Külső megjelenésre nézve igen elegáns volt, az előkelőség jellegével. Jó, nyájas, barátságos mindenki irányában. — A föld legboldogabb embere lett volna, ha ezelőtt mintegy tizenött évvel a magasröptü ambiczió nem szállja meg, hogy nagykeretü történeti képeket fessen. A kisérlet nem felelt meg várakozásainak, azaz ő azt hitte, hogy a kritika és a közönség elfogult irányában és mert ő a világ első illusztrátora, kétségbe akarják vonni, hogy történelmi festményekben is hasonlóan kitünőt tudjon alkotni. Barátai kiméletesen megértették vele, hogy maradjon ő, Doré, az utánozhatlan illusztrator és mondjon le azon pályáról, melyen csak közönséges jót tud nyujtani, Ő ez őszinte tanácsot rosz néven vette, utóbbi időkben világ, és emberkerülővé lett. — Halálát senki sem sejtheté váratlanul és rögtön következett be. — Aurélien Scholl, barátjának szentelt czikkében, következő kedélyes adomát emliti fel róla: Ezelőtt vagy három évvel Dorét meglátogatta és mert a cselédek ismerték a baráti viszonyt, mely köztük fenállott, jelentés nélkül engedték a müterembe menni. A mester nem volt itt; Aurélien Scholl a szomszéd szobába nyit, ott sem talál senkit; a harmadik szobában sem; a nagy teremből hegedüszót hallott. Azt gondolva, hogy a mester hegedül, (ki értett mindenféle művészethez,) arra felé tartott. Midőn az ajtót kinyitja, mit lát? Doré odaadással hegedül egy valczert és hetven éves anyja egyedül tánczol. Doré megmagyarázta azután barátjának, hogy az orvos neki meg anyjának is dejeuner után mozgást ajánlott; ők az orvosi rendeletnek ugy feleltek meg, hogy félóráig Doré hegedült és anyja tánczolt, majd édesanyja zongorázott és ő tánczolt félóráig. Doré igen szerette édesanyját, kit ezelőtt egy évvel vesztett el.

— **Élet és halál.** Csongrádról irják lapunknak e hó 26-ikáról: Kegyetlen néha a sors: mikor örömet ad s ugyanakkor bánatot hoz reá. Tegnap Pozsár Imre 45 éves hajótulajdonos és fakereskedő elhunyt ép akkor, mikor áldott állapotban levő neje ujonszülött leánykával ajándékozta meg. Temetés és keresztelő ugyanegy nap ment végbe. A szegény anyának, hitvesnek még a férj ravatalát sem lehetett látnia, nem lehetett kikisérnie a családapát a temetőbe. A részvét általános az özvegy sorsa iránt.

— **A mélységben.** Hajmeresztő szerencsétlenség történt e napokban a Ratkó és Lehota közti uton, a fonógyár mellett, hol az ut a rendkivüli meredek hegyoldalban vezet, 25—30 ölnyi magasban a Turócz vizének medre felett. Az e hó 24-én megtartott ratkói vásárra e nap reggelén egy ugynevezett «sáfrányos» is igyekezett vászonnal megrakott szekerén; a meredek síkos uton azonban lovainak egyike elesett, s az amugy is féloldalt járó szekér feltarthatlanul a mélységben folyó Turóczba zuhant alá, hol a szegény sáfrányosnak egyik lova rögtön, a másik pedig törött lábbal, rövid idő mulva kiadta páráját. Csodálatos módon a szekeren ülő négy ember tul a vizen a rétre esett, s kisebb sérülésen kivül egyéb bajok nem történt, mig szekerök hasznavehetetlenül összetörött; a szekeren volt áruk a folyó medrébe estek, s onnan kellett azt a szorgalmas és fáradtságot nem ismerő sérülteknek kihalászniok, a mi a viz magas állásánál, a nagy szélben, törődött testtel, bizony nehezen ment; a szegény emberek kára a lovakon kivül is jelentékeny.

Éjjeli támadás. Kolozsvárról irják e hó 26-ikáról: A kömál alatt lakók az éjjel rövid időközben már másodszor voltak halálos ijedelemnek kitéve. Négy baltás gonosztevő rohanta meg Bereczki Ignácz volt rendőrt, ki a Kőváry László villájában lakik, s egyik oly kemény csapást intézett az álmából felriasztott ember fejének, hogy ha ez hirtelen meg nem hátrál, men en összerogyik. A fejének mért fejsze mélyen a küszöb fájába hatolt. A férfi és neje jajveszékléseire a szomszédok is felriadtak s pisztolyokkal lövöldöztek a sötétben, mire a támadók a hegyen elmenekültek. Pásztorok lehettek, de nem lehetett őket világosan felismerni.

— **A b.-ujfalusi rablógyilkosság** elkövetőinek, mint a nagyváradi «Szabadság» irja, nyomában van már a biróság. Tegnap Székelyhidon elfogott rablóknál csalhatatlan bünjelt fedeztek fel. A sikeres nyomozásban kiváló erélyt tanusitott s elismerést érdemel az ujfalusi járásbiróság főnöke és Turcsányi Ödön kir. ügyész, kiknek fáradozásai nélkül a bünténytalán sokáig a titok leple boritaná. Megemlitjük itt, hogy a meglőtt pénztárnok Grinerczy most már javuló állapotban további gyógykezelés végett Nagyváradra jött.

— **Borzasztó gyilkosság.** A «Rozsnyói Hir.» irja: Városunk egyik polgára beszéli a következő rémtörténetet; Mult pénteken a megye határán fekvő Nagy-Hnyileczen vitt utam keresztül. A falu kellő közepén kocsim előtt ment egy legény, kire egy másik egy kerités megül lesből egy nagy karóval rárohant. «Miért jársz a szeretőmhöz?» kérdé megállitva azt, s feje fölött tartva a nagy karót. «Nem járok én testvér» felelt amaz. Mire a másik a karóval ugy vágta főbe, hogy az rögtön elterült a földön, s hatszor ütötte még azonkivül főbe. A harmadik ütésnél még hallottam a szerencsétlen jajkiáltását — mondá polgárunk — de nem mertem megakadályozni, mert 8 odavaló bányászlegény is tétlen szemlélője volt ez eseménynek; s midőn a legény társát agyonverte, csizmáját megfogva huzta a közeli patakba, benyomva a szerencsétlent a jég alá fejjel előre, s karójával még egy nagyot taszitva rajta, mint a ki dolgát jól elvégezte, onnan nyugodtan a korcsmának tartott.

— **Nagy viharok.** Arcoból irják lapunknak e hó 24-éről: Roppant bóra-szeleket jeleztek tegnap éjjel és tegnap egész nap Olaszországból. Rivából a Garda-tó partjáról az a hir terjedt el, hogy a gőzös-közlekedés a Garda-tavon a bóra-szél dühöngése következtében fennakadt. Legujabb hir szerint a közlekedés Olaszországgal a Garda-tavon ismét teljesen jó.

— **A regényiró pénze.** Párisi irói körökben különös hir kering, mely azonban nem igen talal hitelre. Állitják, hogy a félig szélütött Paul Févalnak a jezsuita-rend a börzén elvesztett félmilliónyi vagyonát megtéritette. Paul Féval az «Union Générale» bukása által jutott volt tönkre.

— **Tüzvész.** Marosvásárhelyről irják e hó 24-éről; Panitban (Maros-Tordamegye) nagy tüz volt tegnapelőtt. Este 9 órakor támadt és csakhamar tizenhárom gazdának pusztult el mindene, az összes házak a melléképületekkel együtt. Emberélet is esett áldozatul Márton Mihályné Nagy Anikó személyében, ki mentés közben lett a pusztitó elem martaléka, szomoru férjet és 4 gyermeket hagyván hátra. A tüz Nagy János pajtájánál ütött ki és Sikó Györgynél volt megállitható 3 órai pusztitás után. Okát szándékos gyujtásnak jelzik.

— **Alarczos rablók.** A nagyváradi «Szabadság» irja: Nánhegyeselen a napokban két álarczos ember kopogtatott Petrucz Gyorgye erdőkerülő ajtaján. Petrucz feleségének, ki az ajtó hasadékán vizsgálta a vendégeket, feltünt azoknak gyanus külseje. Erre figyelmeztette férjét is. Ez puskával ment vendégei elébe. Ezek, a mint meglátták a fegyvert, futásnak eredtek. Az erdőkerülő sokáig kergette őket a nélkül, hogy utólérhette volna. Az álarczos emberek kilétét máig sem sikerült kinyomozni.

— **Meglőtte a fiát.** Sopronból irják: Paukovits Károly 31 éves kertészlegény Paukovits Mátyás helybeli kertésznek fia, ki kihágásai miatt már több izben büntetve volt, e hó 22 és 23-ika közti éjjel kissé ittas állapotban atyja házához ment s ott bebocsáttatást kért. Miután nem eresztették be, erőszakkal betörte az ajtót s késsel kezében, atyja és a hozzá tartozók ellen tört. Az apa figyelmeztetésére, hogy ne közelitsen, nem adott semmit, ellenkezőleg annál nagyobb dühvel rohant a szoba üveg ajtajának, mely őt még atyjától elválasztá, s azt is összetöré. Ekkor az apa önvédelemtől kényszeritve, lőfegyverét fiára süté. A megsérült a kórházba szállittatott, hol 24-én iszonyu kinok között mult ki.

— **Véres bosszu.** Magura kolozsmegyei havasi községben Jank Juon huszonöt felbérelt társával bosszuból valóságos ostromot intézett a korcsmában tizedmagával mulatozó Bogdán Simeon ellen, kik az ajtót eltorlaszolták, de az ostromlók azt betörve, az ostromlottak közül nyolczat megsebesitettek, kik közül négy életveszélyes sebet kapott. A korcsmaépületben mindent rommá tettek.

Rövid hirek. *Dobrán* több izben egymás után volt tüz, de semmi nagyobb károkat nem okozott. — *Aradról* irják, hogy Dancs Miron domcsányi birtokos öngyilkos módon vetett véget életének; betegsége vitte rá. — *Kroknán* egy Marostyán-Zunbrán Mari nevü öregasszonyt lakásán megfojtották. — *Szegeden* a Tisza ujra apad. — *Máramaros-Szigeten* Koós erdészgyakornok és Fodor Mózes közt kardpárbaj volt, melyben az utóbbi kapott sebet. — *Egy békés-gyulai* Kutasi András nevü embernek, ki évtizedek óta külföldön tartózkodott, a belügyminisztertől visszahonositási engedélyt nyert.

= **Egy hirhedt betörő elitéltetése a katonai törvényszék által.** Löwy Simon hirhedt betörőt, kit nemrégiben, éjjel a hazai takarékpénztár épülete előtt elfogtak, és kinek birtokában számos álkulcsot és egy törővasat találtak, melyekkel a takarékpénztárba akart betörni, a rendőrség elfogatása után mint katona-szökevényt átadta a helybeli katonai térparancsnokságnak, honnan azonban sikerült megszöknie. A rendőrség a szökevényt másodszor is elfogta és a katonai törvényszéknek adta át, hol a napokban összeült katonai biróság itéletet mondott fölötte, melyszerint Löwy Simon több izben elkövetett betörés és béke idejében való háromszori szökés miatt 7 évi, kényszermunkával és böjtöléssel sulyosbbitott börtönre itélte és a hadsereg kötelékéből kitaszitotta. Az elitéltet tegnap kisérték erős fedezet alatt az aradi várba.

= **Véres verekedések.** Sonnenschein Károly borbély-legényt az éjjel a Klauzál-utczában nehány asztalos legény véresre verte azért, mert ezeknek egyikétől előzőleg kártyajátékban 8 frtot elnyert és a játék befejezte után ujból a játék folytatására szólitotta fel. A véres verekedés szinhelyén megjelent egy rendőr, kinek sikerült az egyik verekedőt Mark József asztalos személyében letartóztatni. — Tenczer Ferencz, Hajek Nándor szijgyártók egy társasággal az éjjel egyik társukat haza kisérték népszinház utczai lakására. Midőn a 12. számu ház elé értek, Hajek megsértette egyik idősebb társát, mi miatt heves szóvita keletkezett. Tenczer Ferencz, ki a pörlekedőket csititani akarta, közibük lépett, erre azonban Hajek kést rántott és Tenczer kezébe és fejébe szúrt. A sulyosan sérültet a Rókusba szállitották.

Munkások népgyülése.

— január 28.

A radikális munkáspárt vezetői népgyülést hirdettek ma délutánra, hogy ők is megvitassák azokat a szocziálisztikus eszméket, melyek legutóbb az országgyülésen szóba kerültek. Körülbelül négyszáz munkás gyült össze egy külső dob-utczai tánczterembe, de alig indult meg a vitatkozás, a rendőrség képviselője feloszlatta a népgyülést.

A tisztikart a legnagyobb rendben választották meg. Magyar elnökké *Farkas* Kálmánt, németté Kudleiner Jánost kiáltották ki a munkások. A gyülés megnyitója *Farkas* Ede már az elnökválasztás előtt figyelmeztette a jelenlevőket, hogy őrizzék meg a békét és csendet, mert a vendéglőst valaki az ellenpártiak közül azzal akarta a helyiség átengedésétől elretteneni, hogy itt ma mindent össze fognak zuzni. Azért még a székekre se álljanak fel. A gyülésnek elnökei kijelentik, hogy a napi rendre két tárgy van kitüzve: a gr. Apponyi hiressé vált szocziális olajcseppje és az általános választási jog.

Ezután **Kis** Nándor magyar előadó kezdett szólani az első kérdésről. Előhozta, hogy a nemzetgazdasági irók, a kik a tantételeket felállitják, jól tudják, hogy nem ugy áll a dolog, mint ők hirdetik, hanem felülről befolyásolva a hamis elméleteket is fel tudják állitani, mert okos emberek. Igy áll téves alapon Apponyi Albert is, midőn a socialis olajcseppről — a mivel az állam gépezetét kell megkenni — megemlékezve, tőle maga is visszariadt és a socialismust kinövésnek mondotta. Igen kinövés az, gyökér, melyből nagy lombozatu fa nő már nemsoká az egész emberiséget beárnyékozza. (Zajos tetszés.) Minő roppant tájékozatlan a valódi socialismus rendszere és természete felül Apponyi, már azzal is kimutatta, hogy azt állitá: Németországban Bismarck a szoczialisták feje (nevetés). Az ellenpárt minapi gyülésén valaki közbekiáltott: «mi nem vagyunk magyarok», nos, ez a mint értetett, teljesen igaz, mert a jogegyenlőség tisztelete és türelem volt Magyarországnak mindig büszkesége. Vajjon lehetett volna-e Frankl Leo is Párisban miniszter, ha azt mondták volna neki: menj haza Ó-Budára a zsidógyerekek közé? (Hosszas, zajos tetszésnyilvánitások.)

Alkér kapitány, ki a rendőrség képviselőjeként volt jelen, figyelmeztété az elnököt, hogy ne engedje szónokot a tárgytól eltérni, különben kénytelen lesz a gyülést feloszlatni.

Elnök azt a megjegyzést teszi, hogy ilyenformán Magyarországon nem lehet szabad gyülést tartani.

Kiss Nándor folytatja: A socialismus ma már nem gazdasági kérdés, az egész emberiség társadalmi kérdése. És mi, ha előttünk árok van, nem fogunk bele menni, hogy besározzuk magunkat, s ugy küzdjünk át a másik partra, hanem az árkot át fogjuk ugrani. (Éljenzés.) Olajcseppről levén szó, itt gépekkel foglalkozó emberek előtt el lehet mondani, hogy a gépeket nem jó mindig olajjal kenni, mert akkor a gép müködése meglassul, nehezül, *nem árt néha egy-egy kis petroleumcseppet vegyiteni belé.* (Viharos éljenzés.) Egy hang: *Meg egy kis dinamitot! Szónok* folytatja: En t. gyülés, a magyar kormánygépezetet már elkopottnak tartom (helyeslés) czélszerü lenne . . .

Alkér kapitány (közbevág): Nem engedhető meg, hogy itt a kormánygépezetet birálat tárgyává tegyék. Azután petroleumról, dynamitról beszélnek. A gyülést feloszlatom s kérem, oszoljanak el. Lárma, pisszegés keletkezik. Halljuk az elnököt!

Elnökök kérik a rendben való elvonulást.

Heckmann István azt hiszi e feloszlatás nagyobb propagandát csinál az eszmének, mintha este 9 óráig hagyta volna a rendőrség a szónokokat beszélni. A feloszlatás ellen tiltakoznak és óvást adnak be a munkások, mert szerintök a feloszlatásra okot senki sem adott. A tömeg izgatottan ugyan, de rendben vonult ki a teremből, s az utczán csendesen viselte magát. A vendéglő ajtajában pénzt kezdtek gyüjteni, de a rendőrség ezt is megtiltotta.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A nemzeti szinházból.** A mára és holnapra hirdetett «Egy párisi regény»-ben Nádai szerepét Gyenes fogja játszani. Nádai már az első előadás kezdetén rekedt volt s csak a szinház iránt való áldozatkészségből, hogy az előadás el ne maradjon, játszta el rekedten is Targy szerepét. A szinházi fekete táblán különben ez a körülmény jelezve is volt. A jövő heti előkészületre a következő darabok tüzettek ki; 6-án Perotti Gyula ur vendégfelléptével Tell Vilmos. 7-én Macbeth. 8-án Herodiás. 9-én. A diplomata. Egyetlen leány. 10-én Wiltné assz. és Perotti Gy. ur vendégfelléptével Lohengrin. 11-én Kisfaludy Károly születésének emlékére A kérők. A vigjáték. — Halmi Ferencz, a nemzeti szinház kiváló müvésze, kirül emlitettük, hogy hosszabb időre szabadságra indul, már a jövő hó közepén Capri szigetére vonul. A nemzeti szinház igazgatósága intézkedett is már, hogy a müvész visszatérteig, egyes szerepeit Benedek, Mihályfi és Horváth tanulják.

— **A népszinház** repertoirja ismét lényeges változtatáson ment keresztül Blaha Lujza asszony és Hegyi Aranka kisasszony rosszulléte következtében. A ma estére hirdetett «Tót leány» helyett a «Furcsa háboru» került szinre Elza szerepében *Beregi* Kornélia kisasszonynyal.

— **Matinée.** A Harmonia mai matinéejára a szokottnál valamivel kisebb közönség gyült egybe, pedig a müsor elég változatosságot igért. A női szereplők közül Komáromy M. k. a. a Hubay-féle népdalok közül énekelt kiváló szépen és nagy hatással két darabot: a «Temetésre szól az ének . . . .» és a «Rózsa bokor a domboldalon . . . .» czimüeket. Az utóbbit a zajos tapsokra meg is ismételte. A Mignon első felvonásából való Románczczal szintén tapsokat nyert. Ezt a románczot azonban mi már szebben is hallottuk tőle énekelni. Gutmann E. k. a. zenedei növendék csinosan játszott két zongoradarabot, Massenettől (a Herodiásból vett) Vision fugitivet és Ketten Henriktől a Dsinnek rondoját. Bevezetésül Major (Mayer) Gyulától egy tehetségre valló triot adtak elő zongora, hegedü és gordonkára (C-moll), melynek első két tétele tetszett kiválóbban, Erney József zenetanár átiratai harmoniumra, e mai matinéenek szintén érdekes számait képezték. A Henselt-féle Ave Mária, de főleg a Liszt-féle Consolation igen sikerült átiratok; a Schubert-féle Du bist die Ruh' egy kissé egyhangunak tetszett. Mind a mellett mind a három dal megérdemli, hogy ezen formában ne maradjon meg kéziratnak. Záradékul Saint-Saens-Camiltól egy Serenadot adtak elő hegedü, gordonka, harmonium és zongorára és Gounod La Colombe czimü müvéből az előjátékot hegedü harmonium és zongorára. A Serenad egy jól ismert daal igen szellemes modulálása. Bizonysága annak, hogy közönséges dolgokból is tud a nagy tehetség meghallgatásra méltót alkotni. A vonós hangszerek kezelői Frankhauser K, és Willmonth urak a másor első és utolsó számában sok jó igyekezetet tanusitottak. A közönség, melynek soraiban ott láttuk Haynaldot is, élénken tapsolt a szereplőknek

— **Faludi** Antal, a nemzeti szinház tagja, a napokban Pécsett, a Bogyó szintársulatánál vendégszerepelt. Először a «Gringoire»-ban és «Nyolczadik pont»-ban, másodszor «Gauthier Margit»-ban lépett föl. Levelezőnk ez alkalomból a következőket irja: Ha Ujházi Ede után «fokozatot» várt a közönség, akkor csalódott és csalódott volna bárki jön is, mert Ujházi a nemzeti szinház elsőrendü alakitó szinésze; de ha egy törekvő fiatal szinész haladására, tehetségére, néhány év alatt elért müvészi eredményére volt kiváncsi, akkor Faludi, ki néhány év előtt hagyta el a pécsi szinházat és az időben a közönség kedvencze volt, érdekelhette a közönséget. Faludi nem első rangu müvész, de szorgalom mellett több válhatnék belőle, mint a mennyi most. Tiszta, értelmes szavalata, nemes pathosza figyelmet érdemel, de mélyére nem hatol szerepének. Grengoireban szavalata kifogástalan volt, de többször akkor is szavalt, mikor beszélnie kellett volna. «Gauthier Margit» Duval Armand szerepében nem egy nagyobb tetszésre érdemes jelenete volt. A közönség egy része azt tapasztalta, hogy Faludi nem haladt. De hol haladhatott volna? Abban a szerepkörben, melyet most a nemzeti szinháznál betölt, ugy véljük, hogy szerencse, ha hátrafelé nem ment. A vidéken való gyakori vendégszerepléssel elérhetnék a nemzeti szinház fiatalabb tagjai, hogy jobban fejlődnék müvészi egyéniségök.

— **A budai várszinházban** a kivánt átalakitások megtörténvén, az február 4-én fog ujból megnyilni. A megnyitás napján Mignon kerül szinre.

— **Flotow komponálásáról.** *Genée* R., az ismert zeneszerző és szövegiró, ki bécsi tartózkodása alatt Flotowval sokat érintkezett és együtt dolgozott, igen érdekes részleteket beszél el, hogy mily módon szokott volt a «Martha» szerzője dolgozni. Genée szerint Flotow Frigyes egy személyben volt tősgyökeres német birtokos, meklenburgi földesur és világfi, ki több évi párisi tartózkodása alatt személyes összeköttetésben állván a leghiresebb müvészekkel, a legszabadabb világnézetet sajátitotta el. Környezete mindig befolyással birt rá, mert Flotow épen nem volt magába zárkózott, hanem tele jóindulattal mindenki irányában. E mellett volt éles megfigyelő tehetsége és finom izlése is. Párisban tanulta meg, hogy milyennek kell lenni egy zenedrámai műnél a szövegnek. «A komikus dalmünél — mondá egyszer — az első este sikere kizárólag a szöveg irót illeti meg; a századiké ellenben csak a zene-szerzőt. A jó szöveg eredménye, ha a dalmü azonnal megtetszik a közönségnek, a jó zene pedig a szövegnél azt eredményezi, hogy nem lesz idejekorán avult és unott.» — És igaza volt, miután tapasztalásból beszélt, mert a két legnépszerübb müvéhez, a «Stradella» és «Mártha»-hoz kitünő szövegkönyvet kapott, a melyet Fridrich irt Flotow egyenes utasitására. A sajátságos véletlenről, mely egy szerencsés gondolat kitalálásakor közremüködik, Flotow egyszer a következőket beszélte: «Mikor a «Márthát» irtam, sok ideig hiába igyekeztem a «rokka quartett»-hez illő motivumokat találni. Azt akartam, hogy életteljes, könnyed és emellett a felső hangok számára hálás théma legyen: többször hozzá kezdtem és ismét eldobtam, mert érzém, hogy nem ez az igazi. Felnyitva hevert előttem a vázlatkönyv és megpillantottam benne egy szentimentális dallamot, a melyet egykor énekrésznek irtam egy tenor számára. Felveszem a könyvet, eljátszom az «Andante cantabile»-nek megirt részt gyors «Allegro-tempóban és — ime -- meg volt a rokka quartetthez keresett motivum.» És valóban, ha az ember ezt a dallamot, mely az egész világot allegro-tempóban járta be, lassan és hozzá való kisérettel játsza; teljesen rendes, értelmes énekrészt nyer. Flotow csaknem mindig zongorán szerzette müveit; «Egy napon — mondá — «olyan thémát akartam feldolgozni, amely népszerü és könnyen érthető legyen. Több óra hosszatt küzdöttem gondolataimmal, játszottam ismételten mást és mást, végre, amint zeneszerzőknél megesik — kedvet vesztve felkeltem és sétálni kezdtem a házban. Egyszer csak meghallom szakácsnőm hangját a szemközt levő konyhából, amint énekli a thémát, a melyet én hiába iparkodtam feldolgozni. Most már világos volt előttem! «A thémát népszerü lesz», kiáltám és a zongorához sietve, ugy irtam le, amint a szakácsné énekelte. És csakugyan népszerü lett!»

SPORT.

— **A görgényi vadászatok.** Kolozsvárról távirják jan. 27-éről: A görgényi vadászatokra folyó év őszén király ő felségét is várják. Erre enged következtetni az a körülmény is, hogy ő felsége számára a várkastélyban három szobát már be is rendeztek. A park ujabb átalakitáson megy keresztül s a kastélyhoz ujabb épületeket fognak épiteni. A király látogatása az ősz elejére van tervezve. Görgénybe menne le a medvevadászatokra. Fényes vendégsegre kiséretér számitanak. Többek között György szász királyt is várják Görgénybe. A várkastély termeit ujból rendezték be. Azzal a drága egyszerüséggel van bebutorozva, mely megilleti a régi fejedelmi lakot. A parkot szépitik, lugasokkal állitják be, s kastélyhoz ujabb épületeket fognak ragasztani. A helyiségek ujjáalakitása iránt már megtették az intézkedéseket.

— **Vadászatok.** A békési városerdőn e hó 15-én tartotta meg gr. Wenckheim Frigyes vadászatát, mely alkalommal elesett 142 nyul, 18 fáczán, 2 őz és egy róka. D'Orsay gróf pedig Megyesen e hó 23 és 24-én rendezett szintén vadászatot, hol 127 nyul és 17 fáczán lett az áldozat, melynek torát megülték Nimród fiai, a vadászatot rendező házi gazdánál.

— **A b.-csabai** vadásztársulat e hó 26-én Batidán tartott nagy körvadászatot, mely alkalommal 63 db nyul és 6 róka ejtetett el. Ennek befejezte után nyulvacsorát rendezett a társaság a kaszinóban.

— **Az osztrák lovaregylet** tegnap tartotta az évi rendes közgyülését, melyen megelégedéssel vették tudomásul az évi jelentést. E jelentés szerint a mult évi tiszta nyeremény 85.729 forintra rugott. Wolkenstein Oswald gróf ama inditványat, hogy a pozsonyi versenytér ezentul bérbe adassék, nem fogadták el. A versenyépületek kijavitására 11.000 forintot szavaztak meg, szintugy versenydijakra és meetingekre 135.000, esetleg 160.000 forintot adtak. A bizottságba következőket választották: Eszterházy Miklós grófot, Falkenhayn Gyula grófot, Mundy Henrik grófot, Pejacsevics Miklós grófot, Baltazzi Arisztid lovagot, Liechtenstein Lipót grófot, Sztáray János grófot, Kinsky Rezső grófot és Lamberg Gusztáv grófot.

— **A magyar athletikai klub** márczius havában házi versenyt, májusban pedig nyilvános viadalt fog rendezni. A házi verseny programmja: 50 m. sikverseny, 50 m. gátverseny — 2 gát, távugrás, magasugrás, rudugrás, sulydobás, sulyemelés, ökölvivás (külön kezdőknek és haladottaknak), birkozás, kard és tőrvivás. A vivást valószinüleg külön napon fogják megtartani. A májusi viadal programmja következő számokból áll: Bajnoki járás, bajnoki akadályverseny, bajnoki távugrás, rudugrás, ökölvivás, birkozás, sikverseny, táv. 4 angol mföld (nyilt verseny), egyetemi sikverseny, táv. 350 m., gátverseny táv. 200 mm. 6 gát, kezdők sikversenye táv. 100 mm. A részletes versenypropozicziók közé fognak tétetni.

— **Eszterházy Miklós** gróf, mint már emlitettük, a mult napokban vitette lovainak nagyobb részét Megyerről Tatára. Az ez alkalommal Tatára került lovak közül a legtöbbet magán idomitó intézetben helyezték el. Tatán vannak Lehetetlen, Sulamith, Greifenstein, Tremonia, Aneroid, Fiori, Spiritist, Nordkirchen, Himmelblau, Galantine, Idealist, Pessimist, Stronzian, Attala, Curaceau stb. is.

— **Vadász kaland.** Boros-Sebesről irják e hó 24-ről, Néhány hét előtt egy vadászat alkalmával az erdőkerülőt az általa megsebesitett vadkan megtámadta és földre teritette. Életét csakis az ebeknek köszönheti, melyek a dühös vadra rohantak és az erdőkerülőt életveszélyes helyzetéből szerencsésen megszabaditották. A megtámadott vadasz, ki a kissé tragikomikus helyzetet roppant restelte, később szembeszállt a felbőszült fenevaddal, azonban csak 9 lövés után, mely idő alatt egy izben kénytelen volt a fára megretirálni, sikerült a roppant erős állatot végképen leteriteni.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A nemzeti kaszinó** ma délelőtt 11 órakor tartotta meg évi rendes közgyülését a nagyszámmal megjelent tagok élénk érdeklődése mellett, mert tudvalevőleg a kaszinó választmánya több uj intézkedést vett tervbe, mely számosaknál visszatetszésre talált. A közgyülésen *Szlávy* József elnökölt. Az igazgatóságra és választmányi tagokra beadott szavazó lapok beszedése után az igazgatóság előterjesztette az évi jelentést és az idei költségvetést. Az általános vitánál *Bánó* József és *Ugron* Ákos azt inditványozták, hogy ezentul a költségvetés a közgyülést 5 nappal megelőzőleg osztassék szét a tagok közt tanulmányozás végett. A közgyülés az inditványt egyhangulag elfogadta. *Bossányi* László nem fogadja el a választmány javaslatát, mely a jövő évi lófuttatásokra az eddig adott 3000 frt dotáczió helyett 1000 frtot kiván megszavaztatni, hanem azt inditványozza, hogy az egész összeg töröltessék, miután a kaszinó költségvetése, a mely csakis 1900 frt fölösleget tud felmutatni, az 1000 frtnyi kiadást sem birja el. A közgyülés mellőzvén Bossányi inditványát, a választmány előterjesztését fogadta el. A nemzeti és népszinházi helyek bérlésére nézve ugyancsak Bossányi a választmány javaslatával ellentétben azt inditványozza, hogy jövőre is béreljen a kaszinó helyeket a nemzeti szinház földszintén. A közgyülés Bossányi inditványát fogadta el. A könyvtár változatlan dotácziójára vonatkozó előterjesztést a közgyülés egyhangulag magáévá tette, valamint azt is, hogy ezentul a külföldi lapok közül csak is a fontosabbak szereztessenek meg. A hazai lapokra nézve változtatás nem történt. A választmány előterjesztését, hogy 1883. márczius 1-től kezdve az ujonnan belépő tagok a rendes évi tagdijon felül még 200 frt beiratási dijat fizessenek, a közgyülés Perczel Béla, Berczelly Jenő, gróf Csáky Albin és Ugron Ákos felszólalásai ellenére szavazattöbbséggel elfogadta. *Lipthay* Béla báró inditványozza, hogy a képző müvészeti czélokra az alapszabályokban előirányzott 1000 frt ne csak akkor adassék ki, mint a választmány inditványozza: ha az év végén fölösleg marad, hanem minden körülmények között. A többség a választmány javaslatához csatlakozott. A költségvetés részletes tárgyalása a jövő vasárnapra halasztatott el. A Széchenyi-lakoma napjául mához két hétre február 11-ét tüzték ki s az alkalmi beszéd tartására *Somssich* Pált kérték fel.

= **Eltünt ügyvéd.** Annak idején emlitettük, hogy *Horváth* Gyula budapesti ügyvéd eltünt. Most az ügyvédi kamara Peczikovics J.-nek feljelentése alapján fegyelmi eljárást inditott ellene, melyben a nyilvános szobeli tárgyalás február 13-án lesz. Erre a kamara hirlapilag idézte meg Horváth Gyulát azzal a kijelentés el, hogy elmaradása esetén az ügy Püspöky Emillel fog letárgyaltatni.

— **A budapesti V. ker. polgári körben** dr. Herrich Károly február 1-én este 8 órakor tartja felolvasását «Az izlés» ről.

— **A budapesti orvosi kör** e hó 26-án tartotta évi közgyülését dr. Barbás József elnöklete alatt. A kör mult évi müködését vázoló titkári jelentés szerint az orvosi kör közegészségi kérdések megvitatása körül és közegészségi ügyekben szakszerü befolyását mindenkor sikerrel érvényesitette. Az egészségtannak az iskolákban való tanittatása érdekében emlékiratot szerkesztett s azt a vallás- és közoktatásügyi miniszternek átnyujtotta, mire a miniszter rendeleti uton intézkedett, hogy az egészségtan szakférfiak által adassék elő a papnöveldékben, tanitóképezdékben, söt egyetemünk jogi karánál is. A tiszti főorvosi hivatalt megkereste az iránt, hogy a heveny fertőző betegségek bejelentése körül tapasztaltal hiányokat orvosolja, valamint figyelmeztette a megyeház egészségellenes viszonyaira. Az iszákosság és ledér életmód megszüntetése érdekében emlékirat készül. A betegsegélyző és temetkezési egyletek tárgyában szerkesztett emlékiratára a belügyminiszter elrendelte, hogy az ilynemü egyletek szigoru hatósági felügyelet alá helyezendők. A fővárosi lakásviszonyok káros hatásának tanulmányozására bizottságot küldött ki s a szünidei gyermektelepek érdekében mozgalmat kezdeményezett. Több izben fejtegetés tárgyává tették a főváros közegészség ügyét. Arany János szobrára a kör 25 frtot adományozott. Az orvosi kör segélyegylete jelenleg 758 taggal bir s vagyona 13.911 frt 90 krt tesz. A lefolyt évben segélyezésre forditattott 350 frt. Végül választás utján az uj tisztikar következőleg alakittatott meg: elnök dr. *Barbás* József, alelnök dr. *Kurtz* Gusztáv, gazda dr. *Glück* Ignácz és titkár dr. *Jurkiny* Emil.

— **A «Budapesti tanitók segélyegylete»** e hó 28-án d. e. 10 órakor a Kazinczy utczai községi elemi népiskola helyiségében közgyülést tart, a következő tárgysorozattal: Titkári és pénztárnoki jelentések az igazgató tanács mult évi müködéséről és az egylet vagyoni állásáról. — A számvizsgáló bizottság jelentése. Igazgató-tanács esetleg elnök választása. — A temetkezési dijak leszállitása. Jogtanácsosi előterjesztések. Inditványok.

— **A budapesti borbély és fodrász társulat** betegsegélyző és temetkezési egylete e hó 30-án esti 8 órakor Sebestyéntér 3. sz. a. a «Csiga» vendéglőben tartja rendes évi közgyülését.

■— **A nagyváradi bábaképezdén** magukat a nyári félévre beiratni szándékozók, kik államsegélyben kivánnak részesülni, a közoktatási miniszteriumhoz czimzett, szegénységi és jó erkölcsről szóló bizonyitványaikkal ellátott folyamodványaikat február 10-ig, dr. Konrád Márk nagyváradi igazgató, tanárhoz kell benyujtani.

— **A magyarhoni földtani társulat** üléseit ez évben a következő sorrendben fogja megtartani: Február 7-én szakülés, márczius 7-én szakülés, április 4-én szakülés, május 2-án szakülés, május 30-án szakülés, junius, julius, augusztus, szeptember, októberben szünet, november 7-én és deczember 5-én szakülések.

— **A magyar mérnök és épitész egylet** mű és középitési szakosztálya *Ibl* Miklós elnöklete alatt tartotta ülésében a szinház pályázat végleges programmját elfogadta Dölzer L. azon kiegészitésével, hogy az a pályázó egyesületi tag, ki nem magyar honpolgár, csak az egyesület nagy érmére tarthat igényt és nem egyszersmind az 1000 frt utazási ösztöndijra. A biráló bizottság tagjaiul megválasztattak: Tolnay Lajos, Ney Béla, Czigler Győző, Ibl Miklós és Hauszman Alajos, kikhez még két tagot küld az országos képzőművészeti tanács. — A gépészeti és gyáripari szakosztály ülésén Hochsolczer Károly értekezett a Gmelin féle másod-olvasztó kemenczéről, ismertetvén annak szerkezetét és működését. Végül ismertette a Ganz-féle kocsigyárban 1881-től működő ilyen olvasztónak üzem-eredményeit.

— **A paedagógiai régiségek gyüjtése** ügyében a belügyminiszter a közoktatásügyi miniszter megkeresése következtében megengedte az orsz. tanszermuzeum biráló bizottságának az országos levéltáraknak paedagogiai szempontból való átkutatását, a bizottság által kért kettős példányok átengedésére vonatkozólag azonban a miniszter esetről-esetre kiván határozni. Ehhez képest a bizottság a levéltárak átkutatására Mayer Miksa elnöklete alatt albizottságot küldött ki, melynek tagjai: dr. Kiss Áron alelnök, Gyulai Béla, Király Pál, Léderer Ábrahám és Suppan Vilmos.

Az országos kaszinó alakuló gyülése.

Az a mozgalom, melyet Zichy Jenő gróf és többen inditottak abból a czélból, hogy a társadalom müvelt osztályai számára, igényének megfelelő társas kört alakitsanak, tényleg megvalósult. A kezdeményezők törekvését rövid idő alatt legszebb siker koronázta. Már eddigelé többen mint háromszáz ötvenen csatlakoztak az eszméhez, ugy hogy a kaszinó megalakulása lehetségessé vált. A magyar müvelt társadalom minden osztálya képviselve van a tagok névlajstromán s a tagok valamennyien nemes hévvel igyekeznek azon, hogy a kitüzött feladatot érvényesitsék. Ezt a feladatot az országos kaszinó alapszabályainak első szakasza következőképen irja körül: «A magyar társadalom müvelt osztályának oly érintkezési központot nyujtani, mely az igényeknek megfelelő társas szórakozásokon felül, közhasznu czélok és eszmecserék előmozditására szolgáljon s a közös érdekek érvényesitésére az összetartás érzetét kifejtse. Különösen feladatául tüzi ki a kaszinó: hazafias, közmüvelődési és szépmüvészeti czélokat viszonyaihoz mérten erkölcsileg támogatni és előmozditani. Testületi müködése köréből azonban ki van zárva minden politikai és felekezeti jellegü tevékenység.»

«A kör tagja lehet minden tisztességes, müvelt magaviseletü, feddhetlen jellemü és előéletü önálló férfi, ha körtagul az alább meghatározott módon felvétetik.»

Az uj kaszinó ma délután alakult meg. A «Hungária» szálló diszternében nagy számu, előkelő férfi társaság gyült össze. Reviczky Ambró felszólitotta a jelenvoltakat, hogy ideiglenes elnököt válaszszanak, mire egyhangulag Zichy Jenő grófot kiáltották ki.

Zichy Jenő gr. elfoglalván az elnöki helyet s megnyitva a közgyülést, előadja, hogy a mai közgyülésnek az a czélja, hogy megalakitsa az országos kaszinót. A szervező bizottság megtette az előmunkálatokat, s törekvését fényes siker koronázta ugy, hogy most már minden aggodalom nélkül megalakulhat a kaszinó. Felhivja a közgyülést, hogy válaszsza meg a három tagból álló igazgatóságot és a negyven választmányi tagot. Jegyzőül Tomka Jenőt; a szavazatszedő bizottság tagjaiul pedig Vajda Ottót, Kállay Zoltánt, Molnár Győzőt és Csernovics Diodor tagokat kéri föl.

Ezután a szavazatszedő-bizottság félrevonult, s megkezdték az alapszabálytervezetének szakaszonkint való tárgyalását.

Az a kérdés, hogy minő czime legyen az uj intézménynek, hosszas vitát idézett elő.

Eredetileg «Nemzeti társaskör» czimet állapitott meg a szervező bizottság, azonban később megváltoztatta «Országos kaszinó»-vá.

Ez ellen az elnevezés ellen többen felszólaltak.

Takács Lajos abból a nézetből indult ki, hogy a czim által is meg kell különböztetni a kört a hasonnevü alakulatoktól. Fölhozza azokat az okokat, melyek a mozgalomra indokul szolgáltak, s ezek bizonyitják, hogy a társulat alakitása hézagpótló, mert a nemzeti kaszinó eltévesztette szemelől azt a czélt, a mely alapitójának szeme előtt lebegett; a mostani nemzeti kaszinó természeténél, viszonyainál fogva nem alkalmas arra, hogy benne kört képezzen a magyar társadalom müvelt középosztálya. A «Nemzeti kör» nem egyéb mint kedélyes urak pipázó és billiárdozó helyisége. Arra van szükség, hogy itt a fővárosban kedélyes klubéletet teremtsenek, s ez lesz a most alakuló körnek egyik főfeladata. Az ilyen körnek legjobb elnevezése a «klub» szó, azért inditványozza, hogy a körnek neve: «Budapesti klub» legyen.

Hosszas vita fejlődött ki, melyben sokan vettek részt. Ajánlották a «nemzeti klub», «országos uri klub», «uri kör», «magyar társas kör», «magyar kör» elnevezéseket, végre a többség *Bartók* Lajos felszólalása után elfogadta az «országos kaszinó» elnevezést, mely a felszólaló szerint teljesen megfelel a kör feladatának.

Ezután szakaszonkint olvasták fel az alapszabályokat, s némi lényegtelen módositásokkal elfogadták az eredeti szöveget, melyet jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz terjesztenek fel.

Az igazgatósági tagokra és a választmányra beadott szavazatok összeszámolása hosszu időt vett igénybe, ugy hogy az eredményt csak nyolcz óra után hirdethették ki. E szerint beadatott 144 szavazat.

A szavazás eredménye következő: Megválasztattak: Igazgatókul: Zichy Jenő gróf, Reviczky Ambrus, dr. Wekerle Sándor. Választmányi tagokul: Ábrányi Kornél, Bárczay Ödön, Bernáth Elemér, Bernáth Géza, Bernolák Sándor, Bedő Albert, Bölönyi József, Csernovics Diodor, Dessewffy Arisztid (egyhangulag), Dessewffy Kálmán (egyhangulag), dr. Dobóczky Ignácz, Elek Gusztáv, Elekes Pál, Földváry Mihály (egyhangulag), Ghylányi Imre br., Gömöry Oszkár, Grünwald Béla, Henneberg Károly lovag (egyhangulag), Hodossy Imre, ifj. Just György, Kállay Zoltán, Szily László, Lipthay István, Miklós Ödön, Meszlényi Lajos, dr. Molnár Viktor, Péchy Tamás, Péchy Ödön, Puky Gyula, Rohonczy Gida, Siskovicz Tamás, Splényi Ödön báró, Szathmáry K. László, Szentiványi Zoltán, dr. Szivák Imre, Teleki Géza gróf (egyhangulag) Tomka Jenő, Vayda Otto, Vértessy Ferencz, Wilczek Henrik gróf. A szavazás eredményének kihirdetése után *Zichy* Jenő gr. ugy az igazgatóság mint a választmány nevében megköszönte a bizalmat, igérte, hogy törekedni fognak a kitüzött feladatot érvényesiteni, s azon lesznek, hogy a kaszinó abban a szellemben müködjék, mely kitüzött czéljának megfelel, vagyis a nagy Széchényi szellemében.

Ezután a gyülés felhatalmazta a választmányt, hogy ha az alapszabályokon netán változtatást kiván a belügyminiszterium, a változtatást belátása szerint megtehesse.

Egyéb tárgy nem levén, a gyülés véget ért.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Dublin,** jan. 28. Brady és Kellynek hivják azt a két vádlottat, kik a kormánytisztviselők elleni összeesküvés pörében azoknak ismertettek fel, kik Field esküdtet tőrökkel támadták meg. A tanu, ki vádlottaknak a merénylőkkel való azonosságát konstatálta, egy Carrol nevü ember leánya. A tárgyalás nyolcz napra elhalasztatott.

Zágráb, jan. 28. Dr. *Rojcsevics* Levin ügyvédfogalmazót, ki lopás miatt került a biróság elé. dr. Makanec fényes védbeszéde daczára bünösnek mondották ki és hét évi sulyos börtönre s tudori rangjának elvesztésére itélték.

MULATSÁGOK.

— **A budapesti első gyermek-menhely-egyesület** mai calicôt-álarczos-bálja egész kis népvándorlást idézett elő a vigadó termei felé, a hol azt megtartották. *Károlyi* Sándor grófné egyesületi elnök és *Andrássy* Manó grófné háziasszony hetek óta fáradoztak, hogy a bál minél inkább sikerüljön s fáradozásuk nem veszett kárba. A nagyteremnek a czukrászat felé esővégéről gyönyörködve szemlélték a hullámzó tömeget, a mely tizenegy óra után annyira megtöltötte nemcsak a termeket, hanem a folyosókat és a karzatokat is, hogy alig lehetett mozogni. A mulatság rendezői igen ügyesen akként csinálták meg a mai mulatság műsorát, hogy minél több élvezetet nyujtva a jelenlevőknek, annál nagyobb jövedelmet hajtson a menhelyekről tizenkét éves korban kikerülő árvák tovább-nevelésére, valamint az árvák jövőjének a biztositására. A mai est sikere mutatta meg, hogy a közönség szivesen adózik a nemes czélra, ha mulathat is érte. A teremben két lombsátor volt felállitva, a melyeknél szeretetreméltó hölgyek árultak gomblyukba való virágbokrétákat, fiatal házasoknak ráadásul apró porczellán babákat is nyujtva át, a mi természetesen nem történhetett meg derültség előidézése nélkül. Éjfélkor a nemzeti szinház ballet személyzetének harminczkét tagja jelent meg a nagyterem közepén felállitott emelvényen, előadva a «Rococo balett»-et, melyet Campilli balletmester vezetett. A jelenlevőknek annyira megtetszett a ballet, hogy végeztével alig akarták abbahagyni a tapsot. A mi azonban legnagyobb érdeket kölcsönzött a mulatságnak, az volt, hogy mintegy harmincz előkelő hölgy határozta el magát az álarczos megjelenésre, egy csoportban. — Ott voltak-e, nem-e, bajos volna elhatározni, de hogy a mai mulatságon megjelent mintegy százhatvan álarczos nő között aránylag sok volt a szellemes maszk, az bizonyos. Éjfél után a jelenlevőknek legnagyobb része eltávozott. — A nők közül ott voltak: Várady Antalné, Torday Ferenczné, Gömöry Oszkárné, Imre Aurélné, Dobránszky Péterné, Maleczkyné, Tolnay Lajosné, Ráth Károlyné, Adler Antalné, Wagner Gézáné, Mátyus Arisztidné, Örvösyné, Körmendy Lászlóné, Erba-Odescalchi grófné, Pásztori-Rósa Jánosné, Küry Oszkárné, Pfeifer Ferencné, Degré Alajosné, Havas Pálné, Zsarnay Sándorné, Jenny Mórné (Halasról), Komáromy Mihályné, Okolicsányi Gyuláné, Fridvalszky Sándorné, Nándorné, ifj. Rósa Lajosné, Stefáni Lajosné, Bischitz Dávidné, Bujanovich Sándorné, Jármay Gyuláné, Blum Bernátné, Brüll Ignáczné, Weissmanné stb., továbbá: Székely Kornélia, Balassa Stefánia, Katicza és Ilonka, Strasser Zsófia, Szöghy Mariska, Kuhinka Aranka, Degré nővérek, Fülöp nővérek, Jeney Vilma, Lang Mariska, Rósa Malvin, Schmerzing Lidia bárónő, Blum k. a. stb. Férfiak: Andrássy Gyula gr., Odescalchi Gyula hg, Andrássy Aladár gróf, Edelsheim-Gyulay Lipót báró lovassági tábornok, Karácsonyi Guidó gróf, Ráth Károly főpolgármester, Szalay Imre, Hentaller Lajos, Zichy Jenő gróf, Mezey Ernő, Csernátony Lajos, Éber Nándor, Éles Henrik, Rohonczy Gida, Tischler Vincze, Andrássy Manó gróf, Gömöry Oszkár, Henneberg tábornok, Atzél Béla báró, Károlyi Pista gróf, Batthyány Elemér gróf, Wenckheim Rudolf gróf, Rhorer Viktor, Várady Antal, Polonyi Géza, Dobránszky Péter.

— **Az angol kisasszonyok budapesti intézetében** ma este 7-től 9-ig tartott érdekes hangverseny volt, melyen Haynald biboros érsek és Pauler miniszter neje is jelen voltak. Előadták a «Nászdal»-t Lohengrinből, Székely 2-ik ábrándját, Liszttől a «Consolations»-t és Rond des lutius-t, a Divertissement «Tanhäuser»-ből, melyet Huber Károly alkalmazott hegedü, zongora és cziterára és végül a Tarantellat Rafftól. A növendékek sok készültséget tanusitottak. Nedeczky Andrea, Grébe Irén, Várnai Jolán, Wimmersperg Irma, Schiller Tanny, Dessewffy Matild, Kammerer Anna, Német Erzsi, de különösen *Nagy* Czelesztin és *Nedeczky* Malvin a Tarantellával nagy tetszésben részesültek. Ez utobbi két növendék Siposs Antal tanitványa. A koczert második szakaszát a karácsonyi kantáte, Reinecke szerzeménye képezte, mely szépen volt rendezve. Jézus születését, a pásztorokat tüntette fel több szakaszban, érdekes gruppokban, mig közben a negyedik ének osztály növendékei éneltek meglepő szabatossággal. A közönség egészen megtöltötte a nagy termet.

— **Bál Arcoban.** E hó 25-éről irják lapunknak: Az idei első bált Arcoban Lazansky Jozefin grófné rendezte e hó 23-án saját lakásán. A bál 8 órakor vette kezdetét és a terem rövid idő alatt teljesen megtelt vendégekkel. A vigalom nagyon kedélyes volt, melynek derüs hangulatát a báró Mondel-ezred pompás zenekara még inkább fokozta jó játékával. A lelkes fiatalság ugy belemelegedett a tánczba, hogy csak reggeli négy órakor szakitotta végét. Jelen voltak: A b. Mondel-ezred tisztikara, Wieser Frigyes tábornok, Geist Gyula magyarországi földbirtokos. Báró Moi és családja, Frossard Rosalia tábornok özvegyének leánya Margo, dr. Schieder Ede fürdőorvos és neje, báró Speth Oszkár, Dr. Kuntze Miksa fürdőorvos, dr. Huller Antalné leányával, Petrics nyug. ezredes stb. Ez alkalommal megemlitendő, hogy a báró Mondel-ezred tisztikara Rivában e hó 27-én és február hó 5-én Hotel du Soleil helyiségében tánczvigalmat rendez, melyre az arcoi fürdővendégek közül számosan meghivattak.

— **Az esztergomi** fiatal urak bálja még eddig el nem ért fényes sikerrel végződött. A rendkivül fényes bál e hó 27-én tartatott meg a «Fürdő» vendéglő nagy termében. A lady patronesse *ifj. Mailáth Györgyné, gróf Zichy Sarolta* urnő volt. A terem a grófnő családi szinével és virágfüzérekkel volt diszitve. A rendezőség mindent elkövetett, hogy a nagyuri vendéget minél fényesebb fogadtatásban részesitse. A főispánné ez alkalommal mutatta be magát először városunk és megyénk közönségének. A hölgyek közül ott voltak: Kruplanicz Kálmán alispánné, Lajka leányával, Rédly Gyuláné Izabella leányával, Heya Tivadarné Gabriella leányával, Perényi Henrikné, Pisuth Mariska, Pisuth István közjegyzőné, Kádár Luiza, Meszéna Kálmánné, Helcz Erzsike, Schaller Vilma, Mészáros Károlyné, Helcz Antalné, Jényi Ferenczné, Reviczky Gézáné, Ujvári Anikó, Gyurkóczi Izor, Vipling Miczi, Józsi Ilonka, Csáki Vilma, Ivanovics Béláné, Fiedler Ferenczné, Haudinger Katinka, Ernyei Erzsike Czeglédről, Felzenburg Gyuláné, Falcz Ferenczné, Hamar Árpádné, Mattyasóvszky Vilmosné, Keresztesné, Szatler kapitányné, Keresztes Erzsike, Szvoboda Románné, Ács nővérek, Zvilinger Hermanné, Emánuel Kamilla, Vimmer Béláné, Haudinger Ignáczné, Braunsteiner Nándorné, Bakay Ilonka, Szarkási Ilonka, Vancsó Gyuláné stb. Az első négyest 56 pár tánczolta, a fesztelen jókedv virradtig tartott.

— **A budapesti kereskedő ifjak társulata** által február 2-án Arany János szobra javára rendezendő estély müsora a következő: 1. «Tavaszi csáb», férfi kar Goldmarktól, előadja a zenekedvelők több tagja. 2. Prolog, ez alkalomra irta Ábrányi Emil, szavalja Mihályfy Károly a nemz. szinház tagja. 3. «Fantasie Rigoletto» Liszttől, zongorán előadja Szendy Árpád. 4. «A gyermek országa» Blumenthaltól, énekli Saxlehner Emma urhölgy, a nemzeti szinház tagja, zongorán kiséri Kőszeghy Géza. 5. «Magyar tánczok», Chovan K.-tól, zongorán négy kézre előadják Szendy Árpád és Orbán Árpád. 6. «Honfidal», Huber Károlytól, előadje a zenekedvelők több tagja.

— **Kaál község** intelligens fiatalsága — mint lapunknak irják — pompásan sikerült bált rendezett e hó 24-én a nagy fogadó csinosan diszitett termében, — a mulatság, melyet fesztelen jó kedv jellemzett, csak a hajnali órákban ért véget. A bálanyai tisztet Keller Lajosné vállalta el, s ugy a háziasszonyt, valamint a rendezőséget elismerés illeti. A négyeseket 20 pár tánczolta. Jelen voltak: Keller Lajosné, Duttkay Istvánné, Mandl Béláné, Dományi Kálmánné, Stern Miksáné, Keller Angyelka, Jezerszky Mariska, Csekó Róza, Várady Mariska, Duttkay Mariska, Mandl Regina, Dományi Karolinka.

HÁZASSÁG.

— **Hubay** Zsigmond bustyaházi erdész e napokban vezette oltárhoz Máramaros-Szigeten, *Márkus* Emma kisasszonyt, Márkus Ágoston nyugalmazott bányatanácsos szép és müvelt leányát. Mind a vőlegénynek, mind a rokonszenves menyasszonynak számos barátja levén a megyében, mindenfelől érkeztek az üdvözletek az örömnap alkalmából.

— **Dr. Bókay Árpád** egyetemi magántanár, jeles képzettségü orvos és széles körben előnyösen ismert fiatal ember, a köztiszteletben álló dr. Bókay János gyermekorvos fia, tegnap jegyezte el *Herrich* Károly nyugalmazott miniszteri tanácsos bájos és kedves leányát. A közszeretetben álló magántanárt és szép aráját minden felől üdvözölték ugy a fiatal jegyesek, mint a szülők barátai és ismerősei.

— **Lovag Fraydenegger Monzello** Otto, cs. kir. járásbiztos január 30-ikán vezeti oltárhoz Gráczban *Almássy* Mária kisasszonyt, zsadányi és török-szentmiklósi *Almássy* Ede bájos leányát.

— **Csicsáky** János kereskedő Kalocsán tegnap váltott jegyet Moder István városi pénztárnok bájos leányával Bertával.

GYÁSZROVAT.

Özv. Földeáki Návay Mihályné, született Sombergi Gspann Jozefa asszony, elhunyt 82 éves korában. Nagy család, számos rokon fájlalja a nemes agg nő elhunytát.

Grüner Jakabné asszony elhunyt Ó-Kanizsán, 36 éves korában. Müvelt szelleméről és jótékonyságáról volt ismert. Sokan fájlalják elhunytát.

A hivatalos lap jan. 28-iki számából.

Kitüntetés. Ő felsége Raisz Sándor zombori kincstári ügyésznek a jogügyi tanácsosi czimet dijmentesen, Schultz Rezső beszterczei nyugalmazott II. oszt. pénzügyi biztosnak az arany érdemkeresztet adományozta.

— **Kilépés a honvédségből.** Dr. Erődi Béla pestjászsági 50. sz. honvéd-zászlóaljbeli szabadságolt állományu hadnagynak, a kir. honvédség kötelékéből kérelmezett kilépése, védkötelezettség teljesitése után, viselt tiszti rendfokozatának megtartása nélkül, megengedtetett.

TÁVIRATOK.

Giers Bécsben.

Bécs, jan. 28. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Beavatott politikai körök legkevésbbé sem kételkednek abban, hogy Giers bécsi látogatása nem volt egyszerü udvariassági aktus. Sőt meg vannak győződve róla, hogy Giers és Kálnoky gróf megvitatták mindazokat a politikai kérdéseket, melyek megoldásra várnak, és hogy ezekre nézve, Bismarck herczeg jóváhagyásának reményében — egyetértésre is jutott a két államférfi. Nem ok nélkül hiszik, hogy mindenek előtt a dunai kérdést hozták szóba, melynek ügyében konferenczia ül össze február 1-én Londonban. Az egyiptomi kérdés végleges megoldása is szóba került. A legujabb párisi eseményekkel szintén tüzetesen foglalkozott a két államférfiu. Némelyek azt is hiszik, s a kombináczió nem alap nélkül való, hogy Giers az orosz czár legközelebb végbemenő koronázásáról is beszélt ő felségének a magánkihallgatáson, sőt át is adta neki uralkodójának sajátkezü levelét — mely királyunkat a koronázásra meghivja. A diplomácziai körök nagy titokban tartják Giers bécsi látogatásának eredményét, de kétséget nem szenved, hogy a legközelebbi jövőben már oly tényekkel találkozhatunk, melyek ez eredményeket nyilvánvalókká teszik.

Bécs, jan. 28. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az orosz külügyek vezetője, ki mindössze négy napot töltött Bécsben, ma délelőtt 11 órakor utazott haza az északi vasut gyorsvonatán. *Lobanov* herczeg, Oroszország bécsi képviselője már 10 óra előtt ott volt a «Grand Hôtel»-ben a nagykövetség többi tisztviselőjével együtt, hogy elkisérje a pályaudvarra a távozó minisztert. *Giers* nemsokára elkészült az utazásra s *Lobanov* herczeg kocsiján kihajtatott az indóházba. A nagykövet hintóját nyomon követte három bérkocsi a minisz ter fiával, *Giers* Konstantinnal, *Gubasztov* bécs konzullal és *Mühlfeld* Szergiusz budapesli főkonzullal. *Arusszov* herczeg, a bukareszti orosz követ a pályaudvaron várta a minisztert. *Giers* egyenesen a perronra ment s ott élénk beszélgetést kezdett *Lobanov* és *Arusszov* herszegekkel. A második csengetés után elbucsuzott tőlük. *Lobanov* herczeget megölelte, többi kisérőjével kezet szoritott, aztán fiával s *Fonton* követségi tanácsossal, ki őt Lundenburgig kiséri, egy első osztályu szalonkocsiba szállott. Mikor megindult a vonat, Giers kihajolt az ablakon és sokáig integetett Bécsben maradt honfitársainak.

Bécs, jan. 28. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata). A kormány a «*Tagblatt*» és a «*Constitutioneller Vorstadt Zeitung*» czimü lapoktól az egyenkint való elárusitás jogát megvonta.

Páris, jan. 28. Fabre amaz inditványával szemben, melyet a trónkövetelőkre vonatkozó törvény tárgyalására kiküldött bizottság elfogadott, *Duclerc* a kormány javaslatához ragaszkodik. Duclerc e határozatát tudtára adta Grévynek, Falliéresnek és Devisnek. Határozottan állitják, hogy a *hadügyminiszter osztozik Duclerc nézeteiben.*

Páris, jan. 28. (Délben.) Az orvosok kijelentették, hogy Duclerc mellhártyalobban szenved. A betegség rendes, megnyugtató lefolyást vesz.

Páris, jan. 28. A miniszterelnök ma reggel néhány perczig Pittie tábornokkal tanácskozott.

Páris, jan. 28. A miniszterek, kik fél tizenegykor tanácsot tartottak, benyujtották Grévynek *lemondásukat*, ez azonban még nem fogadtatott el. — Délben Grévy elnöklete alatt minisztnrtanácskozás volt az Elyséeben.

Páris, jan. 28. Az orvosok kijelentették, hogy Duclercnek legalább is *tizennégy napig* teljes nyugalomra van szüksége.

Varsó, jan. 28. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Albedinszky főkormányzó veszélyesen beteg. Abban a betegségben szenved, mely III-ik Napoleonnak halálát okozta. Előbb Thompson londoni sebészt hivták hozzá, azonban ez 6000 font sterlinget követelt. Albedinszky családja nem volt hajlandó ilyen nagy tiszteletdijat adni, ennek következtében az utolsó pillanatban Langenbecket hivták meg Berlinből. Langenbeck 15,000 birodalmi márkát kap és ma érkezik meg. Hir szerint az operáczió még ma végbe megy. Az orvosok minden reményt feladtak, s nem hiszik, hogy a mütét segitsen Albedinszkyn. Ennek következtében hivatalos körökben már Albedinszky utódjáról beszélnek és három jelölt van szóban. Az első: *Drentelen*, volt csendőrfőnök és a III-ik osztály vezetője, a kire rálőttek; ismert antiszemita, jelenleg odeszai főkormányzó. A második: *Ismeritinszki* herczeg tábornok, kevésbbé ismert egyéniség. A harmadik: *Kostande* tábornok, Wladimir nagyherczeg a pétervári kerületi katonai főparancsnokának segédje, a ki az 1863-iki lengyel felkelés alatt a lublini kerület kormányzója volt. Később mikor a lengyel királyságban a tüzérség főnöke volt és Varsóban lakott, ő volt az első, a ki Berg akkori helytartónak azt tanácsolta, hogy a lengyel nemességnek orosz czimeket és kitüntetéseket adjanak.

Varsó, jan. 28. (Az «Egyetértés tudósitójának távirata). Berdicsevben eddigelé kétszáznyolczvan holttestet temettek el. Ezek közül 150 zsidó, 60 katholikus és 70 orthodox valiásu emberé volt. Eltünt nyolczvanhét ember; ugy tehát *az áldozatok számát háromszázhatvanhétre lehet tenni.* A szerencsétlenségért 15 hivatalnokot vontak felelősségre.

Varsó, január 28. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Általános feltünést kelt itt a Prága nevü külvárosban lévő tüzoltók körében végbe ment botrány. A tüzoltóegyesület legényei, számra nézve 160-an, mikor szolgálati idejöket kitöltötték, összegyültek a központon, hogy átvegyék elbocsátó-leveleiket. Mikor vezetőjük Onoprienko ezredes (orosz) megérkezett, tréfálkozva fogadták (anélkül, hogy orosz módra hurráh-t kiáltottak volna) s azután az utóbbi három évre őket törvény szerint megillető egyenruha-illetményöket követelték. Onoprienko ezredes erre semmit sem válaszolt, és később is csak annyit mondott, hogy bucsuvétel alkalmával mindnyájukat egy egy pohár pálinkával fogja megvendégelni. Ily módon akart 1600 rubelt megtakaritani, a mit a 160 egyenruháért fizetnie kellett volna. A katonák hangosan káromkodni kezdtek, eljárását lopásnak nevezték. Ezután az őrök körülfogták az ezredest s ütlegelni kezdték; és Onoprienkó ezredes csak a közbelépő pálinkakereskedőnek köszönhette, hogy jól el nem verték.

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, jan. 28. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) **Értéktőzsde.** A mai vasárnapi tőzsde a párisi boulevard forgalom kedvező folyama következtében igen élénk volt, az üzlet nagyobb körü.

12 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 283.50, *magyar hitelbank* 277.50, angol-osztrák bank 115, unionbank 111.50, bankegyesület 105, tramway 219.80, vasut 135.75, osztrák magyar államvaspálya 328.75, elbavölgyi vasut 213.50, déli Károly-Lajos vasut 296.75, elbavölgyi vasut 213.50, májusi járadék 77.75, *magyar 4%-os aranyjáradék* 85.85, husz frankos arany 9.52½, birodalmi márka 58.65. Tőzsde **zárlat után:** Osztrák hitelrészvény 283.70 után 283.30, osztrák-magyar államvaspálya 329.80 után 329.40, *magyar 4-os aranyjáradék* 88.85.

Bécs, január 28. (Az Egyetértés tudósitójának távirata.) **Gabonatőzsde.** A mai vasárnapi gabnatőzsde üzletelen maradt, a hangulat lanyha. *Buza* tavaszra 10.10, őszre 10.52; *zab* tavaszra 6.95, *rozs* tavaszra 7.70. Mind csak névleges. *Tengeri* 6.57, kötésre.

Washington, jan. 28. Az árukivitel deczember hóban 93 milliót tett ki. A kivitel csak egyszer mutatott ki ennél magasabb összeget.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **Lótenyésztők figyelmébe.** A földmivelés és kereskedelmi miniszter felhivja azon ménestulajdonosokat, kiknek birtokában — egy helyen — legalább is négy, jó származásu, egyéves méncsikó van, melyek erős csontuak s szabályos testalkatuak és eladók, hogy akár szóval, akár irásban február 20-ig jelentkezzenek a földmivelési minisztérium lótenyésztési osztályánál. Azok, kik a szabályos testalkatu csikó eredetét több ivadékon át kimutatni képesek, magasabb árt reménylhetnek.

⁂ **Kis találmányok kifolyása.** Nem kell Bessemernek vagy Edisonnak lenni ahhoz, hogy kisebb fajta találmányokból is meggazdagodhassék valaki. Az «Inventors Record» kimutatást közöl néhány kisebb találmány jövedelméről s e kimutatás alaposan bizonyitja a fenti állitás igazságát. A «Stylographic-pen» vagyis a tintát-iró plajbász 240,000 frtot jövedelmez feltalálójának. Ugyanennyit hoz egy polychrom-plajbász. Az enyvezett levélboritékok, a plajbász végét óvó gummitok, feltalálói roppant gazdag emberek. A csókut feltalálója Green amerikai ezredes, ki ezt eleinte csak a háboru folyamán alkalmazta, aztán pátenst vett reá, mi neki 600,000 font sterlinget, hét millió forintot hajtott. A kerekes-korcsolya kerekszám két millió forintot jövedelmezett s az atya, kinek elsőül jutott eszébe részlapocskákat tenni gyermekei czipőinek orrára öt millió forintot hagyhatott ezeknek jóféle államkötvényekben. A czérnafüző, mely ugyancsak fölösleges dolog, évenkint 24,000 frtot fizet. Aránylag legtöbbet jövedelmeznek, a játékok. A «visszatérő labda», melynek végén kautsuk szalag van tiz év óta rendesen fizeti a 100,000 forintot s a Dancing Jim Crow nevü tánczoló bábu feltalálója saját bevallása szerint nem adná 15,000 font sterlingért bábuja jövedelmét. A Chameleon Top nevü játék milliókkal fizeté meg feltalálója munkáját.

IPARÜGYEK.

— **Egy országos butoripar-szövetkezet** létesitését czélozták ujabban a fővárosban. E végből többen f. hó 6-án értekezletre jöttek össze, melyből felhivást bocsátottak ki a butoriparral foglalkozókhoz s egy közgyülési előértekezletre hitták össze az érdekelteket mára Tigris szállóba s egyszersmind egy ideiglenes választmányt akitottak. Az értekezlet elég nagy érdeklődés mellett ma délután meg is tartatott *Bernstein* József elnöklete alatt. Miután ez ideiglenes választmány eddigi müködéséről jelentést tett, a szövetkezet czélját terjesztették elő a következőkben: meg akarják akadályozni, hogy butorok külföldről hozassanak be, sőt arra törekszenek, hogy a magyar készitményeknek külföldi piaczot szerezzenek; az adót mérsékelni óhajtják, az előforduló méltatlanságokat mellőztetni s a butoripar tekintélyét emelni kivánják. Az ujitásokat és javitásokat közölni fogják a kézmüiparosokkal egy szaklap utján s versenydijakat tüznek ki. A tagok panaszait közmegbeszélés tárgyává teszik s azok elintézését tőlök telhetőleg elősegitik. A kitüzött czéllal nem mindenben értettek egyet a megjelentek s hangos kifakadások voltak hallhatók a kézmüiparosok részéről a butorkereskedők ellen. Utoljára abban állapodtak meg, hoszas vita után, hogy az ideiglenes választmány készitse el az alapszabályokat s terjeszsze majd az alakuló közgyülés elé, honnan azok jóváhagyás végett a miniszteriumhoz fognak felküldetni.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A budapesti alagut-társulat** ma délelőtt 10 órakor tartotta évi rendes közgyülését *Herrich* Károly min. tanácsos elnöklete alatt. Jelen volt 24 részvényes 129 szavazat képviseletében. A *Kerntler* Ferencz vezénylő igazgató által előterjesztett évi jelentés szerint a vámjövedelem a lefolyt évről 61,734 frt 17 krt tesz, ami a mult évvel szemben 2708 frt 23 kr. többletet tüntet fel. A társulat a lefolyt évben a kocsi utat uj faburkolattal látta el, ami 11,000 frtba került. E czélra rendelkezésre állott az előbbi évekből egy 6000 frtos tartalék, a még szükségelt 5000 frt pedig teljesen a lefolyt év jövedelméből fedeztetett, ugy hogy ezen költségből semmi sem vitetik át a jövő évekre. Vizszivárgás csak deczemb. 24-én mutatkozott, mely a várbeli vizvezetéknek a Bánfi-utczában történt megrepedésétől eredt. A társulat folyamodott a tanácshoz hasonló esetek elháritása iránt a szükséges intézkedések megtételeért. A tiszta üzleti nyereség 37,315 frt 99 kr. Ebből az igazgatóság és felügyelő bizottság tiszteletdija fejében levonatik 3039 frt 89 kr. osztalék fejében fizettetik 4200 részvény után 8 frtjával 33,600 frt s a fenmaradó 676 frt 10 kr. a jövő év számlájára iratik át. A közgyülés a jelentést tudomásul vette s a felmentvényt ugy az igazgatóságnak mint a felügyelő bizottságnak megadta. A szelvények ugy mint a megelőző 3 évben jan. 31-től 8 frton váltatnak. Végül a felügyelőbizottságba Hunfalvi János, Szabó Béla és Weiszkircher Károly rendes, valamint Andorffy Károly és Szivory Károlz póttagokat ujból beválasztották s ezzel a közgyülés véget ért.

** **A szent-lőrinczi tégla és teracotta gyár részvénytársaság** ma tartotta évi közgyülését *Pucher* József elnöklete alatt. Elnök jelenti, hogy összesen 715 részvény deponáltatott, tehát a közgyülés határozatképes. Felolvastatott az igazgatóság jelentése a le olyt üzleti évről, melyből kiemeljük, hogy az igazgatóság a saját kebelében a birtokában levő részvényekből 100 drbot külön tartalék alap javára ajánlott fel. Leirásokra 3,300 frt, külön tartalék alapra 10,000 frt forditatott; a tiszta nyeremény 5,500 frt, melyből 4,800 frt vagy is vészvényenkint 4 frt forditatik a szelvények kifizeté ére, 550 frt pedig a rendes tartatékalap rotácziójára. Az igazgatóság összes javaslatai elfogadtattak és elhatároztatott, hogy a szelvények julius 1-től kezdve a társulati pénztárnál váltandók be. Az igazgatóság felhatalmaztatik a részvények tőzsdei kotirozásának eszközlésére. Felügyelő tagokul megválasztatnak: *Benke* Gyula, *Klauber* Vilmos és *Kutner* Arthur, póttagokul: *Luger* Ágoston. Végül az igazgatóságnak eredményes müködéséért köszönet szavaztatik.

** **Az angol bankból.** Az angol bankban jelenleg 77.745,000 beváltott bankjegy van, melyeket a banknak szabályszerüleg öt évig kell megőrizni. Ezek összesen 13.400 ládát töltenek meg. A ládák egymás mellé helyezve 2 és fél angol mértföld, a bankjegyeket egymás mellé rakva pedig 12.445 ang. mértföld hosszu vonalat nyernénk. E bankjegyek sulya $90^{2}/_{3}$ tonna vagyis 1800 mázsa s értékük 1.825.626.600 font sterling vagy is husz milliárd o. é. frt.

** **A budapesti bankegyesület részvénytársaság** ma délelőtt 10 órakor lovag *Falk* Miksa elnöklete alatt rendes évi közgyülést tartott, melyhez 31 részvényes 1176 részvényt tett le. Az évi jelentésben az igazgatóság mindenekelőtt általános áttekintést nyujt a mult évi üzleti tevékenységről s több társulati függő ügynek elintézéséről emlékezvén meg, előadja, hogy a lefolyt évben elért üzleti eredmény következő volt: A *bankügyletben* 7.143,273 frt 30 kr., kitevő váltót, és a tárcza-hitel osztályban 825,591 frt 30 krt számitolt le az intézet; a mindkét osztályban leszámitolt összesen 7.968,864 forint 60 krt kitevő váltókból 1882. évi deczember 31-én a mérleg 1.110,600 frt 84 krnyi összeget kivető váltókészletet mutatott. A *takarékpénztári* állomány az egész éven át egyenlő magasságu maradt, és csak az év lejártával tüntet fel a mult évvel szemben némi esést. Az 1882. évet ugyanis 746,508 forint 47 krral zárja le szemben 824,450 frt 08 krral, a mennyit a mult évi betéti állomány kitett. Az *ingatlan-számla* a mérlegben 131,280 frt 22 krnyi összeget tüntet fel, szemben 121,750 frttal, melyet a mult évi mérleg mutatott fel, ugy e tétel 9530 frt 22 krral magasabb. Áma *bizományi aktivákból*, melyeket a lipótvárosi bankkal történt egyesülés alkalmával az intézet felszámolásra átvett, az elmult évben 3880 frt 91 kr. folyt be. Erre nézve inditványozza az igazgatóság, hogy ez összegből a kibocsátott 1100 darab igazolvány-jegy 3-ik szelvénye szelvényenként 3 forinttal váltassék be, és a fennmaradó 580 frt 91 kr. a jövő évi számlára vitessék át. A mult évben elért tiszta nyereség 89,538 frt 03 krt tesz, melynek hovaforditása iránt a következő inditvány tétetett: 4 százalék, vagyis 3581 frt 52 kr. az általános tartalékalap javára, 12 százalék, vagyis 10,744 frt 56 kr. az igazgatóság részére, 2 százalék, vagyis 1790 frt 76 kr. a választmány, és 2 százalék, vagyis 1790 frt 76 kr. a bankhivatalnokok részére forditassék, az ezután még fennmaradó 71,630 frt 43 krból 67,500 frt, vagyis 9 frt részvényenként az 1882. évi osztalék gyanánt fizettessék ki, és a még maradó 4130 frt 43 kr. mint nyereség-egyenleg az ujév számlájára irassék. Továbbá inditványozza az igazgatóság, határozza el a közgyülés, a budapesti bankegyesület részvénytársaság részvénytőkéjének 2500 darab 100 frtos uj részvénynek kibocsátása által 750,000 frtról 1.000,000 frtra való felemelését, és az alapszabályok 7. §-ának ehhez képest leendő módositását. A közgyülés a felügyelő bizottság jelentésének meghallgatása után az igazgatóság jelentését helyeslőleg tudomásul vette, a zárszámadásokat felolvasottaknak jelentette ki, a tiszta nyereség hovaforditására és a részvénytőkének felemelésére vonatkozó inditványokat elfogadta s a felmentvényt megadta. A részvényeseknek az uj részvényekhez — melyek már az 1883. évi üzleti eredményben részesek — az elővételi joga oly módon marad, hogy minden 3 régi részvényre egy uj részvény esnék, melyre a bélyeg és illetékdijon felül a 100 frt névérték fizetendő be. A régi részvények alapján az elővételi jog folyó évi február hó 15-ig bezárólag a részvényenként 20 forintot kitevő első részlet lefizetése mellett gyakorolható, a további 80 frt pedig 4 egyenlő 20 frtos részletben márcz. 15., ápril 15., május 15. és junius 15-ik napjain és az egyes részletek után a f. é. január 1-étől a részletek befizetési napjáig számitott 6% késedelmi kamat a részvények átvételekor fizetendő. Miután *Ádler* Lajos, *Grünbaum* Miksa igazgatósági tagokul, dr. *Farkas* Emil, *Kunstädter* Mór, *Lemberger* Mór és *Winter* János választmányi tagokul ujra, *Engel* Adolf vál. tag pedig ujonnan, továbbá *Adler* Adolf, *Éder* József, *Árvay* J. és *Neustadt* Gusztáv felügyelő bizottsági tagokul megválasztattak, a közgyülés véget ért.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Creditorenverein következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: *Löffler* Pinkasz kereskedő B.-Gyarmaton, *Krauer* K. kereskedő Szerethen, *Kahl* Laura divatárukereskedőnő Bozenben, *Schulleri* József Segesvárott, *Klein* Márton, bej. kereskedő H.-M.-Vásárhelyen.

Értéktőzsde.

— Vasárnapi forgalom. —

Magasabb párisi jegyzések következtében szilárd irány uralkodott. Osztrák hitelrészvények 282.50-ről 283.50-re emelkedtek; magyar hitelbank 277—277.50 mediora: osztrák-magyar államvasut 328—328.75, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 91—91.50, magyar 4%-os aranyjáradék 85.50—85.85, magyar papirjáradék 84.95—85.07½-ig köttetett mediora.

12 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 283.20—283.30, magyar hitelbank 277—277.50, magyar 4%-os aranyjáradék 85.82½—85.85, magyar papirjáradék 85.02½—85.07½.

NAPIREND: Január 29-én.

Naptár: Hétfő. — Római kath.: Szal. Ferencz. — Prot.: Odlér. — Görög-orosz: (január 17.) Nagy Antal apát. — Zsidó: (seb. 21.) — Nap kél 7 ó. 33 p., nyug. 4 ó. 54 p. — Hold kél 11 ó. 44 p. este, nyug. 9 ó. 43 p. reggel.
Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2 óráig.
A magyar tud. akadémia összes ülése d. u. 5 órakor. Előadó: Trefort Ágoston.
A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottság ülése d. e. 10 órakor (régi városháza).
A budapesti czipészsegédek önképző egyletének rendes évi közgyülése este 7 órakor (akáczfa-utcza 39. szám).
Verescsagin-kiállitás a képzőművészeti társulat sugárut. mücsarnokában d. e. 9-től d. u. 4 és este ½6—½10-ig. Belépti dij 30 kr.
Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e. 8—12 és d. u. 2—4.
Üvegfestészeti kiállitás Kratzmann Ede müteremében (a füvészkert mellett) latható egész nap dij nélkül.
Gazdasági és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—4.
Muzeumban: természetrajz és népismetár d. e. 9-től d. u. 1-ig.
Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.
Egyetemi könyvtár d. u. 3—7.
Muzeumi könyvtár d. e. 9—d. u. 1.
Állatkert nyitva egész nap.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Csávolszky Lajos.

NYILT-TÉR.

A budapesti hitelezői védegylet által ezennel közhirré tétetik, hogy az egylet f. **1883. év február hó 1-én** müködését megkezdi. Hivatalos helyiség Budapest, **Erzsébettér 8 sz. I. emelet.**

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.

Holnap, január 29-én.
Harmadszor:
Egy párisi regény.
Szinmű 5 felv Irta Feuillet Octave. Forditotta Kürthy Emil.
Személyek:

Henry	Gyenes
Br. Chevrial	Halmi
Chesnel	Bercsényi
Juliani	Körösmezei
Laubanére	Benedek
Tirandel	Földényi
Vaumartin	Mihályfi
Villiers	Császár
Ambroise	Sántha
Targyné	Sz. Prielle C.
Marcelle	Helvey L.
Therése	P. Márkus E.
Rose Guérin	Csillag T.
Lucené	Békessy I.
Valmeryné	Györgyné
Maria	Sántháné
I. Gilette	Adorján B.
II. Gilette	Hubay A.
III. Gilette	Reiner G.
Bertoldi	Alszegi I.
Lombard	Barcsai L.

Kezdete 7 órakor.

Budapest, jan. 30-án.
WILTNÉ assz., csász. kir. udvari és kamara-énekesnő — és HAJÓS ZSIGMOND ur vendégjátékául:
BÁNK BÁN.
Eredeti nagy opera 3 felv. Irta Egressy Béni. Zenéjét szerzette Erkel Ferencz.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, január 29-én.
A falu rossza.
100 arany pályadijjal jutalmazott eredeti népszinmű dalokkal 3 felvonásban. Irta Tóth Ede. Zenéjét Erkel Gyula.
Személyek:

Feledi Gáspár	Kovács I.
Eajos	Eöry
Boriska	Rákosi Sz.
Bátki Tercsi	Nagy I.
Göndör Sándor	Vidor
Finum Rózsi	Beregi K.
Csapó	Füredi
Csapóné	Pártényiné
Sulyokné	Béni Irma
Tarisznyásné	Szőcs Kata
Öreg paraszt	Izsó
Csendőrbiztos	Sánta
Kónya	Baranyay
Gonosz Pista	Tihanyi
Gonoszné	Klárné
Cserebogár	Komáromi J.
Czene	Marton
Adus	V. Kovács
1-ső czigány	Bajor
2-ik »	Juhász
«Makhetes» korcs.	Fényes
Neje	Ágostoni B.
Jóska	Hatvani

Kezdete 7 órakor.

NÉMET SZINHÁZ.

Igazgató és tulajdonos *Lesser Szaniszló.*
Budapest, január 29-én.
Először:
Die Sorglosen.
Vigj. 3 felv. Irta L'Arronge A.
Kezdete 7 órakor.

Ajánlatra méltó mulatóhely Budapesten!
Reggeli kávé 10 kr. **KÁVÉHÁZ** a Egész éjjel nyitva.
KECSKEMÉTI HÁZHOZ
IV. ker., zöldfa- és borz-utcza sarkán.
Dudás Pál
kedvelt nemz. zenekara által naponta előadás.
Mindennemű kávéházi italokkal és ételekkel legolcsóbban szolgál
Vasárnap délután hangverseny **Árvay L. kávés.**

ORPHEUM
hajós-uteza 27. sz., a dalszinház szomszédságában.
Marvelles Pooles a Madridi «**Rizazello**»-féle lovarda világhirü duplasartomartal ugrója.
Mr. Alfonso nagyérdekü pikáns Jougleur. **Brothers Artell** (a Londoni Royal Áquáriumtól) kinek tormüvészete a szinpadon minden eddigit felülmul a maga nemében, **Mr. Fleury a svéd** gyorsrajzoló **Fleury kisasszony. Fiori Anna** kisasszony grotesque tánczosné és **Brandt Krisztina** k. a. bécsi énekesnő fellépte.
Kedden 1883. január 30-án külön nagy előadás Győr és vidéke vizkárosultak javára.

IDŐJÁRÁS január 28. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700 +	Szél iránya és ereje (1—12)	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	65.3	DK 1	— 4.5	✱1	◔
Beszterce	—	—	—.—	—	—
Besztercebánya	61.3	E 1	— 3.6	—	●
Budapest	62.7	D 1	— 0.8	✱1	●
Csáktornya	60.8	DNY 1	— 1.0	—	●
Debreczen	64.5	DNY 1	— 3.0	✱6	●
Eger	64.2	E 1	— 3.9	✱1	●
Eszék	—	—	—.—	—	—
Fiume	65.1	E 1	+ 2.6	—	●
Késmárk	61.5	D 5	— 4.4	—	●
Keszthely	62.6	K 1	— 3.2	—	●
Kolozsvár	61.2	NY 2	— 0.4	—	◑
Magyar-Óvár	—	DK 1	— 0.6	—	●
Mármaros-Sziget	61.9	DK 1	— 2.4	2	●
Nagy-Enyed	—	E 1	— 0.8	—	✱●
Nagy-Szeben	63.6	ENY 1	— 3.5	✱3	●
Nagyvárad	63.3	K 3	— 3.6	✱2	✱●
Orsova	65.0	E 3	— 4.8	✱2	◑
Pancsova	65.4	ENY 1	— 3.8	✱2	○
Selmeczbánya	62.9	NY 6	— 3.0	—	✱●
Sopron	59.5	◎	+ 1.8	—	●
Szatmár-Németi	61.7	NY 2	— 4.0	✱5	●
Szeged	63.7	DNY 1	— 2.8	—	◕
Sepsi-Szt-György	—	NY 1	— 2.0	✱1	●
Szolnok	62.6	NY 2	— 2.2	✱1	●
Temesvár	—	DNY 2	—.—	✱1	◑
Trencsén	58.8	◎	— 2.0	✱7	✱●
Ungvár	—	—	—.—	—	—
Zágráb	63.5	DNY 2	— 3.6	—	●
Bécs	60.3	◎	+ 0.0	—	○
Bregenz	66.4	NY 2	+ 2.9	2	◕
Lesina	—	—	—.—	—	—
Pola	—	—	—.—	—	—
Prága	57.4	DNY 5	— 4.0	1	◑

Jelek magyarázata: ◎ = szélcsend; ○ = tiszta, derült; ◔ = ¼ felhős; ◑ ½ felhős; ◕ ¾ = felhős; ● = borult; ● = eső; ✱ = hóesés; ▲ = jég; ≡ = köd; ∞ = göz; ⚡ = zivatar, villám.

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A depressziók (753—755) kontinens északi, a nagy légnyomás pedig (766—767) annak déli részében van. — Az idő az északkeleti nagyobb félben és északnyugaton borus, csapadékokkal, helyenkint viharosig erős szelekkel; a kisebb délnyugati rész derüsebb. — A hőmérséklet nagyobbodott.

Hazánkban: Többnyire északi, nyugati és délnyugati mérsékelt szelek mellett a hőmérséklet nagyobb lett; a légnyomás mindenütt, főleg délen, fölebb szállt. — Az idő többnyire borus, havas, csapadékok az országnak majd minden részében számosan voltak.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Többnyire borus, délnyugaton derüssel váltakozó, még enyhébb időt várhatni, csapadékokkal.

E rovatban *minden szó* beiktatása *2 krba* kerül, hirdetések után, melyek a hirdető félnek külön lakczimével is elvannak látva, még 30 kr. bélyegdij fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozodásokra is pontosan válaszolunk, ha a válaszra szükséges postabélyeg beküldetik.

Egyedül álló felső-vidéki negyven éves uradalmi gépész 1200 frt évi fizetéssel kellemes külsővel. — Keres oly (szöke) nöt, ki hajlandó lenne a házvezetést jó feltételek mellett azonnal elválalni. Miután házasság sincs kizárva megkivántatik, hogy a nő, két nyelven (de azért keveset) beszéljen, a falusi életet szeresse, és értse. Ha özvegy egy gyermekinél és 1000 forintjánál több ne legyen. Ajánlatok arczképpel együtt «Önálló» czim alatt a kiadóhivatalba küldendők 2139

Férjhez menni
óhajtó hölgyek figyelmébe! Egy rom. kath. előkelő származásu vagyontalan fiatal ember, ki igen közel áll tekintélyes és jövedelmező pályája bevégzéséhez, nőül óhajt venni egy oly, vagyonával szabadon rendelkező keresztény árva leányt, vagy gyermektelen özvegyet korra való tekintet nélkül, ki öt czélja elérésében anyagilag elősegitse. — Öszinte ajánlatok ha lehet arczképpel február 15-ig «BékessyBertalan» név alatt Kassa poste-restante czimzendők. — Titoktartás biztosittatik. 2126

Eladás.

A Józsefvárosban
egy óriás-utczai ház 387 □ ölü udvar és kerttel, 15½ öl utczai fronttal eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2439

Esztergommegyében egy kisebb ármentes birtok egy órányira a vasuttól és a Dunától szép és jó helyen fundus instructussal eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2440

Eladó ház!
Belváros közepén élénk és szép helyen, egy földszintes sarokház 175□öltelken, felépitésre alkalmas, szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 1999

Biharmegyében
Széplakon, Margitta mellet, eladó előnyös fizetési feltételekkel egy nemesi birtok, áll szántóföld, kaszálló, legelő, erdő és szöllőhegyből, mindössze 50 hold. Szép beltelken lakház, magtár, pincze. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1958

Trafik
lakással, első rendü, a legélénkebb főutczán, naponta 80 frt bevétellel, családi viszonyok végett azonnal átadandó. Ugyanott az egész lakásberendezés is eladandó. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 2434

Eladás
esetleg haszonbérbe adás. Tasson, Pestmegyében, a gőzhajóállomástól, ugy a vasuti állomástól félórányira el- esetleg haszonbérbe adó egy szép uri lakház teljesen jó karban, 6 szoba verandával, konyha, pincze, cselédszoba, padlás, egy egészen uj lótartáshoz szükséges melléképülettel, jégveremmel stb. ellátva. A beltelekhez nagy gyümölcsös és konyhakert s ezen felül mintegy 4 holdnyi terület tartozik. 2424

Belváros, zsibárus utczában egy III. emeletes ház eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2409

Egy borsodmegyei, 500 holdból álló igen szép birtok lakházzal és gazdasági épületekkel együtt eladó, kedvező feltételek mellett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2396

Hevesmegyében
Gyöngyös mellett 240 holdból álló birtok ⅔ részben első osztályu buza termőfölddel, bensőséggel, gazdasági épületekkel, két szöllővel — vasuthoz igen közel — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2307

209 holdból álló
pestmegyei birtok, kastélylyal, gazdasági épületekkel, teljes felszereléssel és vetéssel együtt eladó. Bővebb felvilágositást a kiadóhivatal ad. 2359

Egy borsodmegyei
kisebb birtok szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2308

Hontmegyében
Ipolyságtól 2 órányira egy 200 holdas birtok eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2370

Egy vizi malom,
mely szilárd épületekből áll, 3 pár kő, két henger és minden a buza finom őrlésére szükséges gépekkel ellátva, a patak vize, mely hajtja a malmot, meleg forrás, soha he nem fagy. A malom közel a város- és vasuthoz. 12 hold rét is tartozik hozzá. Az egésznek ára 20000 frt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2335

Gömörmegyében
a rimaszombati vasuti állomáshoz közel egy 404 holdból álló birtok, mely árviztöl egészen ment, jó termő föld, szép bensőséggel, a rajta fekvő [illegible]akkal éc gazdasági épülete[illegible] együtt eladó, a birtokhoz tartozik a korcsmaregále és egy jövedelmező vizimalom. Ára 28,000 frt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2386

Az érmelléken
160 holdból álló birtok, legjobb minőségü föld, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2304

Egy hét hónapos, gyönyörü szép és már jól dresszirozott vadászkutya eladó, ára 30 frt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2378

Egy még jó karban lévő malomszerkezet eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2349

A Józsefvárosban
egy földszintes ház istálló és kocsiszinnel, szép nagy kerttel eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2302

Somogymegyében
egy 560 holdból álló birtok, mely Pamuk község határában fekszik, 90,000 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2345

Egy malomszerkezet még egészen uj eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2355

Egy 8 holnapos vadász vizsla, sötétbarna nöstény 30 frtért eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2310

Egy csak 2 hónapig használatban volt malomszerkezet 2 pár köre eladó, a kövek 42"-ek, egyik pár franczia, a másik sárospataki. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2373

Pestmegyében,
a monori vasuti állomástól 20 perczny távolságnyira egy 543 holdas birtok eladó. A birtok szép lakházzal és jó gazdasági épületekkel el van látva. Bővebbet a kiadóhivatal. 2340

Vétel.

Egy birtok kerestetik megvétel végett 100-tól 200 holdig — lakházzal, bővebb felvilágositást ad Tóth Sándor Gödöllőn. 2122

Egy jó karban levő malomszerkezett megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatal. 2420

Egy 15000 frtot érő kisebb birtok megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2381

Hont- és Nógrád-megyében kerestetik egy 300—600 holdig terjedő birtok megvétel végett. Ajánlatok küldendők a kiadóhivatalba. 2382

Kerestetik
egy fővárosi ház 15,000 frt értékig megvétel végett, mely a megfelelő összegnek 6%-át jövedelmezi. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2371

Kerestetik
a József- vagy Ferenczvárosban egy földszintes ház, kerttel 12,000 frt értékig. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2324

Heves- vagy Borsod-megyében egészséges és árvizmentes vidéken kerestetik megvétel végett egy 200—250 holdas jó minőségü birtok, vasuthoz közel, kényelmes jó karban lévő lakházzal és gazdasági épületekkel. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2388

Hevesmegyében
egy 200—300 holdra terjedő birtok megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2346

A belvárosban
kerestetik egy ház megvétel végett 50—60,000 frtig. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2327

Egy nőstény
neufundlandi kutya megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2351

Abauj, Zemplém, Borsod, Heves, Nógrád vagy Szolnok megyében kerestetik egy 40000 frtos birtok, kell hogy ármentes és valamely vasut közelében legyen. Bővebbet a kiadóhivatalban, 2318

Egy szeliditett, szépen beszélő pagagály kerestetik megvétel végett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2332

Alkalmazást nyer

Kerestetik
egy gépész — állandó évi fizetésre — ki ugy a gazdasági gépek, valamint egy kétjáratu gőzmalom kezelése- és javitásában jártassággal bir. Bővebbet a kiadóhivatal. 2133

Ács-pallér
kerestetik egy nagyobb vidéki városban. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2079

Egy műkertész, ki a gyümölcsészethez és különösen a parkirozáshoz ért, vidékre alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2416

Egy urasági kocsis vidékre alkalmazást nyer. Kik nősek előnyben részesülnek, Bővebbet a kiadóhivatalban. 2417

Egy csinos, tiszta jó családból való 15 éves leány vidékre játszótársul kerestetik két kis fiuhoz, kinek kötelessége ezeket a német nyelvre tanitani, velük játszani és szabad óráiban kézi munkával foglalkozni, ha jól viseli magát örökbe is fogadtatik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2415

Egy gazdasági akademiát végzett fiatal ember, mint gazdasági irnok alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2427

Egy szerény igényü, jó bizonyitványokkal ellátott műkertész helyben azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatal. 2400

Egy csinos kaszirnő egy vidéki nagyobb kávéházban azonnal alkalmazást nyer. Ajánlatok arczképpel együtt a kiadóhivatalba intézendők, 2347

Egy kitünő jó főzőnő, helyben azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatal. 2401

Egy nőtlen kertész, ki a virág és zöldséges kert mivelésében jártas, valamint a gyümölcsészetben is, vidékre azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatal. 2438

Egy kevés igényü mivelt leány, ki magyarul és németül jól tud, és a kézimunkában gyakorolt, gyermekek mellé mint bonne alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2428

Egy magyarul, németül és franciául beszélő fiatal leány gyermekek mellé játszótársul alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2391

Egy vidéki vas- és fűszerkereskedésben segéd azonnal alkalmazást nyer, kell, hogy magyarul, németül és tótul beszéljen. Bővebbet a kiadóhivatal. 2377

Kerestetik vidékre egy nőtlen kertész szerény igények mellett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2344

Egy vidéki czukrászdában egy tanoncz alkalmazást nyer. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2327

Egy bonne, ki magyarul németül és franciául folyékonyan beszél, vidékre azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2408

Egy műkertész azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2426

Egy jól főző szakácsné helyben azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2361

Alkalmazást keres

Egy fiatal, tisztességes leány, szepesi születésü, ki a magyar és német nyelven kivül még a franczia nyelv elemeit is tudja, a zongorában is némi haladást tett, mint bonne gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2316

Egy 25 éves fiatal ember, róm. kath. vallásu, ki a magyar, német és román nyelvet beszéli, szépen ir, mint kulcsár vagy mint komornyik alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2374

Egy már nagy úri házaknál alkalmazva volt szakácsné alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2431

Szolid, fiatal és csinos nő kasszirnői állást keres csakis szolid kávéházban, csukrászdában vagy más hasonló helybeli üzletben. 2430

Egy csinos külsejü, vig kedélyü és jó családból való fiatal leány, ki magyarul, németül és franciául folyékonyan beszél, gyermekek mellé játszótársul ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2364

Egy fiatal özvegynő, jó családból való, ki magyarul nemetül beszél jól zongorázik, a háztartás vezetését jól érti, ugy a jó főzést is, továbbá felsőruha és fehérnemüt mérték után szab és varr. egy jó modu uri emberhez vagy plébániára mint gazdasszony alkalmazást keres, bővebbet a kiadóhivatal. 2412

Egy 40 éves r. kath. nős gazda, ki 11 évig hegyes vidéken oly sikerrel gazdálkodott, hogy kitüntetést nyert, a sertés-juh-, szarvasmarha- és méhtenyésztésben alapos jártassággal bir, továbbá neje kitünő házvezetőnő, igen jól főz, az apró marhatenyésztésben igen ügyes és tapasztalt, mindketten szerény feltételek mellett alkalmazást keresnek. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2405

Egy fiatal, egészséges és jó családbeli leány, ki a sütés, főzés és varrásban egyaránt jártas, mint házvezetőnő óhajt alkalmazást nyerni egy jó családnál, illetőleg egy korosabb magányos úri nő mellett. 2385

Egy gyakorlatilag, ugy mint elméletileg képzett gazdatiszt keres kezelőtiszti állást. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2379

Egy igen csinos fiatal kisasszony éltesebb vagy középkoru magányos urhoz mint házikisasszony vagy társalkodónő óhajt menni. Szives ajánlatok «Szép és jó» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2352

Egy csinos, fiatal kaszirnő alkalmazást keres, ily minőségben már működött. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2397

Egy jó bizonyitványokkal biró szakácsné alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2365

Egy fiatal leány, ki magyarul, németül és franciául beszél, gyermekek mellé alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2433

Egy 29 éves, katomentes, nős ember, ki 10 évig nagyobb uradalmakban mint gazdatiszt és kulcsár működött, hasonló vagy más alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2319

Egy 35 éves, nőtlen róm. kath. gazdatiszt, ki a keszthelyi gazdasági akadémiát végezte és jelenleg is egy nagyobb uradalomban alkalmazva van, az önállóság elérhetése czéljából valamely gazdaságban kezelő tiszti alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2403

Házfelügyelőül ajánlkozik budapesti nagyobb házakhoz egy intelligens ember, ki 20.000 frtig adhat óvadékot. Bővebbet a kiadóhivatalnál. 2137

Egy csinos fiatal leány czukrászdába vagy tözsdébe mint elárusitónő ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2410

Egy a felső nőiruha- és fehérnemü varrásában, valamint a szabászatban igen ügyes kisasszony alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2398

Egy vidéki, csinos kasszirnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 2392

Irodai foglalkozást keres egy reáliskolát végzett szép irású fiatal ember. Bővebbet a kiadóhivatal. 2429

Műkertész.
Egy kitünő bizonyitványokkal ellátott mükertész nős, gyermektelen, jelenlegi állását változtatni ohajtja. Levelek e lap kiadóhivatalához 2097 sz. a. intezendők. 2097

Egy katonamentes, becsületes 32 éves férfi, mint iroda- s bolti szolga, vagy mint kapus, házmester és háziszolga alkalmaztatni óhajt, irni, olvasni jól tud. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2402

Egy nős férfi, ki 15 éven keresztül mint bérlő, uagyobb birtokot önállólag kezelt gazdaság körül tökéletes jártassággal bir, családi viszonyok miatt gazdatiszti alkalmazást keres. Bővebbet a kiadohivataiban. 2411

Egy tapasztalt gazdatiszt, ki mint ilyen már alkalmazva volt és jó bizonyitványokkal rendelkezik, alkalmazást keres, vagy pedig kastélyfelügyelőnek is ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2404

Egy jó bizonyitványokkal ellátott gazdatiszt, ki mint ilyen nagy uradalmakban már működött, alkalmazást keres. Jelen helyét a birtok haszonbérbe adása végett el kell hagyni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2348

Egy kitünő bizonyitványokkal ellátott urasági kocsis, ki jelenleg vidéken van, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2317

Egy középkoru férfi, jó bizonyitványokkal, ki több nyelveket beszél, mint raktárnok — nagy terménykereskedésben alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2362

Egy előkelő családból származó okleveles tanitónő, ki folyékonyan beszél magyarul, németül és franciául, nagyon jól zongorázik, müvelt társalgása és finom modora van, szóval egy magas müveltségü szelid leány, mint társalkodónő alkalmazást keres. A házvezetésben is kitünő jártassággal bir. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2301

Egy 16 éves vig kedélyü leány, ki magyarul és németül jól beszél és a kézimunkákban jártassággal bir, mint játszótárs gyermekek mellé alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2423

Egy szakácsnő, ki nagy úriházaknál már szolgált és jó bizonyitványokkal rendelkezik alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2358

Egy 15 éves leány, ki magyarul és németül jól beszél, 6 polgári osztályt végzett, a kézimunkákban is ügyes, játszótársul gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatal. 2372

4 éves fiu és 2 éves leányka mellé kerestetik egy fiatal leányjátszótársul, kell hogy az illető magyarul és németül jól tudjon, vig kedélyü és megnyerő külsejü legyen. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2320

Lakás és bérlet.

Belvárosi bolt
azonnal kiadandó; felszerelése eladandó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2134

Kerestetik
a belvárosban vagy a belvároshoz közel fekvő külvárosi utczák egyikében két vagy három szobából, konyha és előszobából álló lakás, május 1-ére egy fiatal házaspár részére. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2422

Egy 250—300 holdas birtok kerestetik bérbe vétel végett Heves, Fehér, Tolna vagy Veszprém megyékben lakházzal és megfelelő gazdasági épületekkel. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2414

5—600 holdas birtok Pest, Nográd, Heves, Bars vagy Hont megyében bérbe kerestetik. Futó homok nem használható. Ajánlatok «Haszonbér 5.» a kiadóhivatalba küldendők. 2407

Kerestetik
egy lakás, mely álljon 3 szoba, előszoba, konyha, éleskamra és hozzátartozó mellékhelyiségből, a város bármely részében május hó 1-re. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2376

Kerestetik
Szabolcs-, Vas- vagy Veszprémmegyében egy 600 holdnyi birtok. teljes felszereléssel, lakházzal és gazdasági épületekkel együt haszonbérbe vétel végett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2303

Haszonbérbe kerestetik egy 180 holdas birtok, lakházzal és gazdasági épületekkel együtt, Pestmegyében. Bővebbet a kiadóhivatal. 2321

Oktatás.

Egy nevelőnő,
ki e téren már működött, jó bizonyitványokkal el van látva, a magyar, német és franczia nyelvet alaposan tanitja, a zongorajátékban és kézimunkákban teljesen gyakorolt, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2369

Egy nevelőnő,
ki egeszen correct beszéli és grammatice érti a magyar, német és franczia nyelvet, zongorában pedig igen képzett, úgy hogy felnötteket is képes a classicus zenetanban oktatni, mint ilyen alkalmazást keres. Bővebbet a kiadó hivatalban. 2312

Egy 34 éves okleveles tanitónő született franczia, ki eddig is mint nevejönő kitünő sikerrel müködött, franczia és német nyelvben oktathat, nemkülönben jól zongorázik mint nevelőnő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2437

Egy okleveles
tanitónő, ki magyarul, németül és franciául beszél, valamint zongorázni jól tud, helyben mint nevelőnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2419

Egy okl. tanitónő,
ki magyarul és olaszul folyékonyan beszél, német és franczia nyelvben valamint a zongorában kezdőket oktathat, kézi munkákban és gépvarrásban igen ügyes, mint nevelőnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 2425

Egy 35 éves r. kath.
művelt nő, ki már 16 év óta működik mint nevelőnő, beszél magyarul, németül és franciául, jól tanitja a kivánt tárgyakat és kézimunkákat, nemkülönben gyakorolt a zongorajátékban és a házvezetésben is jártassággal bir, helyben vagy közel a fővároshoz mint társalkodónő vagy nevelőnő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2387

Egy nevelőnő,
ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen beszéli és zongorázni jól tud, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2365

Egy középkorú,
müvelt nő, ki németül, franciául, olaszul és angolul tökéletesen beszél, mint társalkodónő helyben alkalmazást keres. A fenti nyelvekben órákat is hajlandó adni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2399

Vidékre kerestetik
egy oly müveltebb egyén, ki egy 21 éves ifjut a franczia nyelvben és zongorajátékban alaposan oktatni képes. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2353

Egy jó házból
való, intelligens fiatal leány, ki a magyar, német és franczia nyelvet egyaránt birja, jól zongorázik és minden kézimunkákban, gépvarrásban is jártassággal bir, kivánna mint társalkodónő (akár leánykákhoz) szerény feltételek mellett mielőbb állást. Bővebbet a kiadóhivatal. 2368

Kerestetik
helyben azonnali alkalmazásra egy tapasztalt, müvelt nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen érti és zongorázni jól tud. Fizetés 400 frt és teljes ellátás. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2395

Egy nevelő,
ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen érti és a zongorajátékban is oktathat, vidékre azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2357

Egy kisasszony,
ki a 6 osztályu népiskolát kitünő sikerrel végezte, a szépirásban és rajzban is oktatást adhat, gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2390

Egy nevelő,
ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen érti és zongorázni jól tud, vidéken azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2360

Egy izr. művelt és
finom nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvet folyékonyan beszéli és ezen tárgyakban oktatni képes, nemkülönben a zongorajátékban, és hasznos női kézimunkákban is alapos képzettséggel bir, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2394

Egy nevelőnő,
ki a német, franczia és angol nyelvet tanitani képes, nemkülönben a zongorában conservatoriumi képzettséggel bir és az énekben alaposan oktathat, vidékre alkalmazást nyer. Fizetés 400 frt és teljes ellátás. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2356

Különféle.

Birtokok, bérletek, budapesti házak adásvétele iránti bizományokat elfogad tőkeelhelyezést s bank-kölcsönöket közvetit Vargha László forgalmi irodája. Budapesten IV. ujvilág utcza 33. 2436

Egy jó családból
való egészséges vig kedélyü fiatal 12 éves leány örökbe fogadtatik fiatal gyermektelen házaspártól. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2432

Tőzsde.
Egy kitünő ajánlatokkal rendelkező fiatal tőzsdeügynök elvállal, a törvény által megállapitott föltételek mellett, kiváló lelkiismeretességgel, mindennemü eladásokat és vásárlásokat az értéktőzsdén. Megbizásokat kér «tőzsde 100» alatt a kiadóhivatalhoz. 2110

Egy szegény aszszony, ki képtelen gyermekét eltartani, 7 hetes, ép s egészséges figyermekét örökbe szándékozik adni. 2406

Egy 12 éves,
jó családból való árva leány kéri a gyermektelen szülőket öt örökbe fogadni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2396

Egy szép leánynak,
melyik fővárosi ur kölcsönözné egy hétre 20 frtot, hogy Pestre utazhassék. Levelek 28-áig bezárólag «Julia» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2140

A tyukszemirtó
Haschisch Collodion készitője Rozsnyay Mátyás aradi gyógyszerész; főraktára Budapesten Thallmayer és Seitz nádor-utcza 7. szám. Ezek által minden gyógyszerész és magán ember hozzá juthat. 189

5571

BOGDÁN JÓZSEF

Raktár: muzeum-körut 26. **kocsigyárosnál** GYÁR: páva-utcza 10.

nagy választékban kaphatók **jótállás mellett** a legdiszesebb és legszolidabb **ruganyos díszkocsik** 200 frttól följebb; **homokfutó kosárkocsik** 140 frttól följebb; **divatos batárok** 400 frttól följebb; **halottas kocsik** 400 frttól följebb.

Halottas kocsik községek és szövetkezetek részére részletfizetés mellett is adatnak.

ELSŐ BÉCSI BUTOR-FORRÁS.

BUDAPEST, IV. ker.

rostély-utcza Károly-kaszárnya 11. számu bolt

Mindennemü **asztalos-, kárpitos- és esztergályos-butorok** legnagyobb **választékban** különösen **olcsó árakon nagyban** és **darabonkint** kaphatók.

Miután minden butordarab tulajdon mühelyeinkben **legjobb minőségü anyagból** készittetik, s főleg szemügyre vesszük a **szilárd s disze s munkát**, reméljük, hogy mint eddig ugy ezentul is igen tisztelt **vevőink** és a n. é. **közönség** kivánságainak tökéletesen meg fogunk felelhetni. — Es pedig eladunk **készfizetésre**:

1 pamlag, 4 kis, 2 nagy zsölleszék jutekelméből		70 frt.
1 » 4 » 2 » » crep »		85 »
1 » 4 » 2 » » ripsz »		75 »
1 » 4 » 2 » » selyem »		115 »
1 » 6 szék ripsz- és jutekelméből		40 »
1 otomane » es »		30 »
1 chiffon, fényesitve, diófából	30	frttól feljebb
1 ágy » »	22	» »
1 széthuzható asztal 12 személyre	14	» »
1 iróasztat fényesitve	13	» »

Legfinomabb **háló-** és **ebédlőszoba-butorzat tölgyfából** és **diófából**. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. Vidéki megrendelések 10% előleg beküldése ellenében teljesittetnek. Csomagolásért 4%. 5747

A butorok szólidságáért kezeskedik e szakmában 33 év ótai foglalkozásunk.

Magyar kereskedelmi csarnok (Erzsébet-tér 8.)

MEGHIVÓ

a magyar kereskedelmi csarnok **folyó 1883. év február hó 11-én d. u. 3 órakor** saját helyiségében (Erzsébettér 8.) tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉHEZ.

Napirend:

a) a választmány jelentése az egyletnek a lefolyt évben kifejtett tevékenységéről;
b) az egyenleg előterjesztése és a következő évre vonatkozó költségvetés megállapitása;
c) a lefolyt évre vonatkozó felmentvény megadása;
d) az alapszabályok 20 §-ának megváltoztatása;
e) az elnök, alelnök és 18 választmányi tag megválasztása;
f) a 3 tagu számvizsgáló bizottság megválasztása;
g) tiszteletbeli tagoknak megválasztása,

Kelt Budapesten, 1883. évi január hó 10-én.

8514 **Neuwelt Armin s. k., elnök.**

Gyengeségi állapotok, vérszegénység, sápkór
és ezek következményei

gyorsan és biztosan gyógyulnak Dr. **Wágner** dialyzált vaselége által, mely a legenyhébb és legkönyebben emészthető vasgyógyszer. Árak használati utasitással: nagy üveg 2 frt, kis üveg 1 frt, **Ferrum catalyticum görvélyes gyermekeknek** üvegje 2 frt.

Főszállitás: **Gyógyszertár a „Nádorhoz" Budapesten, váczi-körút 17.** Minden gyógyszertár által beszerezhető. Tessék **óvakodni hamisitásoktól** és tekintettel lenni a **védjegyre**. 5787

Legujabb a kereskedők, vendéglősök, kávésok stb részére.
Athelyezhető sz. kávépörkölő,

fölülmulhatlan, mindenütt felállitható, 12—30 fontnyi telitéssel. Ára 40—65 frt.

Krausz & C. cs. k. szab. gépgyára Bécsben, Währing, Herrengasse 64. 4516

Megmentettem

a Hoff-féle malátakivonattal egy még nem egészen 40 éves tüdővészben szenvedőt, kit orvosi kezelésem alá vettem. Már előhaladt tüdőgennyedés állott be s ép oly fájdalmas májkeményedés. Gyakran ismételt véres köhögés s gennyhányása volt, anyira legyengült, lesoványodott, lázas állapotában, hogy rövid idő multán bekövetkező kimulását kelle várni. Minekutána a tüdő-congesiókat elmulasztottam, Hoff-féle maláta-kivonatot adtamneki. A 10-ik üveg felhasználása után a betegségben **kedvező fordulat** következett be és 25 üveg felhasználása után mellszorulás megszünt. Ezek után tehát a Hoff-féle maláta-kivonati chocoládé ivását is megrendeltem s ez szemmel láthatólag javitotta és most lábbadó félben van

Dr. Sporer György Mátyás
cs. kir. kormányzósági tanácsos Abaziábau

Kérek 33 üveg malátasört és 3 kilo chokoládét küldeni.

Európa legtöbb fejedelmei cs. kir. udvari szállitója Hoff János urnak, az arany-koronás érdemkereszt tulajdonosának, magas német rendek lovagjának. stb, Bécsben I., Graben, Bräuner-str, 8.

Fiók Budapesten, zsibárus-utcza 7.

GUMMI ÉS HALHÓLYAG
valódi franczia 1 frttól 5 frtig tuczatonkint, legfinomabb
5368 **párisi szivacsok 12 db. 3—5 frt.**
HATSCHEK EMIL-nél
Budapest, Deák Ferencz-u. 15. — Megrendelések pontosan és titoktartás mellett, utánvét mellett teljesittetnek.

Birtok-eladás.

Szlavóniában, **Eszék** mellett, a vasuti és gőzhajózási állomástól 1 órányira s a töltés melletti «Čepin»-i uradalmunkból következő birtok-complexusokat adjuk el:

1.	Bélahof	1946	kat. hold	területben
2.	Rosalienflur	423	»	»
3.	Lug és Erkovina	821	»	»
4.	Orasje és Gustje	978	»	»
5.	Bara és Uglara	851	»	»
6.	Lusčič	444	»	»
7.	Palača	1078	»	»
8.	Laczház és Morice	1240	»	»
9.	Dobsina és Hrastovac	1691	»	»

A pályázó urak kényelmére a tervek, mérületek és eladási feltételek **Kohn és Kästenbaum** uraknál Eszék felső-városon megtekinthetők, kiket különben minden közelebbi eladási alkudozásokkal is megbiztunk. 5810

Čepini Adamovich László és Béla s. k.

Pest megyében, vasuti állomáshoz 1½, gőzhajó-állomásköz ¼ órányira 5799

500 h.-nyi birtok

lakóház-, kert- és gazdasági épületekkel szabad kézből **eladó.** Bővebbet Pesten, Kecskeméti-utcza 8. I. em. 16. a.

Titkos betegségek
miden alakját, az önfertőzés mindennemü utóbajait, férfi tehetetlenséget stb. alaposan gyógyit

Dr. PÁPAY
koronás arany érdemkeresztes tiszteletbeli megyei főorvos.
Budapesten, ujvilág-utcza 33. I. em. a Ferenczi kávéházzal szemben. 5599
Rendel 9—5-ig délután este 7—8-ig levélileg is.

Fölötte fontos
!!!butorvásárlóknak!!!

A valódi amerikai, elpusztithatlan, szabadalmazott fafournir-székek, fauteuil-ek, pamlagok, támlány nélküli székek, hintaszékek, Gardner & Comp czégtöl New-Yorkban, utolérhetlen eleganciájuk, kényelmességük és tartósságuk következtében az elismert **legkedveltebb ülőbutorok** ülés és támlány egy darabból és a test szerint hajlitva van.

Egyedüli raktár: Heydner Jánosnál.
Budapesten, Harisch-bazár

Ugyanitt rongált nádfonás Gardner elpusztithatlan szabadalmazott fournir-üléssével legszebben pótoltatik. 5790

Legfinomabb minőségü
Gummi
vagy
halhólyag óvszer
tuczatja 2—6 frtig,
női különlegességek
ára 4 frt.
Politzer Móricz
sérvkötő készitő.
Mindenféle prágai bőrből készült keztyük legnagyobb raktára nagyban s kicsiben.
BUDAPEST,
Deák Ferencz-utcza.
Ugyanitt kapható a legjobb amerikai sérvkenőcs. Egy tégely ára 3 frt 50 kr. Megrendelések postafordultával utánvét mellett azonnal teljesittetnek.

HIRDETESEK
felvétetnek a kiadóhivatalban BUDAPESTEN VI. ker., himzö- és kalaputcza sarkán, 1. sz.

Preservativek.

Gumi és halhólyagok 2 frttól 4 frttig a legfinomabb. Női különlegességek használati utasitással tuczatja 2 frttól 3 frttig, a legfinomabbak, levélalakban titkontartva szétküldünk utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett, bérmenten. A legjobbnak ismert **sérvkenőcs** valódian csak nálunk kapható. 1 tégely ára 2 frt 50 kr.

ORMAI és TARSA kötőszergyára
Budapest hatvani-utcza 20. szám. 5651

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

ÉRINTKEZÉS AZ EMBEREKKEL.

Irta

B. KNIGGE ADOLF.

A tizenötödik javitott kiadás után

NAGY ISTVÁN.

Két kötet.

A két rész egy csinos vászonkötetbe kötve 1 frt 80 kr.

Meghivás,

a balassagyarmati takarékpénztár részvénytársulat 1883 évi február hó 18-án délelőtt 9 órakor B.Gyarmaton az intézet helyiségében tartandó

évi rendes közgyülésre.

Tárgyak:

1. Az igazgatósági jelentés előterjesztése.
2. 2 felügyelő bizottsági póttag választása.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság intézkedéseinek s inditványainak megbirálása s ezek iránti határozás.
4. A felügyelő bizottság jelentésének előterjesztése és a lefolyt évi számadás és mérleg felülvizsgálása.
5. A tiszta jövedelem iránti szabályszerü intézkedés és az osztalék meghatározása.
6. Az alapszabályok 17 §. k. pontja szerint a kamatláb iránti utasitás kivétele.
7. Az alapszabályok 90 §. d. pontjának módositása.

B.Gyarmat 1883 évi január hó 20-án.

A balassagyarmati takarékpénztár igazgatósága.

MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK.

HIRDETMÉNY.

Folyó évi február hó 1-én megnyittatik a **nagyvárad-predeali** vonalrészünkön **Brátka** és **Bucsa** állomások közt fekvő 32-ik számu őrháznál

„Jádvölgy"

nevü, a **személy** és **podgyász** felvételre szolgáló **megállóhely.**

A személyek és utipodgyász felvétele utánfizetés mellett fog történni.

Ezen megállóhelyről az alább nevezett vonatok a következő időben fognak indulni:

a 262. sz. személyszállitó tehervonat 11 óra 15 percz délelőtt,

a 271. sz. személyszállitó teher-vonat 2 óra 5 percz délután.

Budapesten, 1883. évi január havában.

Az igazgatóság.

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában Budapesten megjelent, és minden könyvárusnál kapható:

A LEGUJABB HÁZI TITKÁR.

Első rész:

MAGYAR LEVELEZŐ.

Elméleti és gyakorlati vezérkönyv

a

közéletben előforduló mindennemű levelek

helyes szerkesztésére.

Számos utbaigazitó példákkal ellátva s a pósta- és távirdai szabályokkal és dijszabásokkal, ugy más közhasznu czikkekkel megtoldva.

Szerkesztette

TÓTH LAJOS,

köz- és váltóügyvéd.

Nyolczadik, ujból átdolgozott s a legujabb hazai törvényekhez s rendeletekhez alkalmazott kiadás.

Ára füzve 2 frt 60 kr. Vászonba kötve 3 forint.

Második rész:

MAGYAR ÖNÜGYVÉD,

vagyis elméleti tanácsadó a polgári közéletben leginkább előforduló jogügyletekben

és

GYAKORLATI UTMUTATÓ

az államfőnél, államkormánynál s a közigazgatási, pénzügyi és birói hatóságoknál, ügyvédi segély és ügyvédi képviselet nélkül benyujtható mindennemű folyamodványok, kérvények, panaszok, felszólamlások és felebbezések, valamint a jogügyletekre vonatkozó magánokiratok fogalmazása és szerkesztése körüli eljárásnál.

Több százra menő magyar és német szövegü iromány példával.

A középosztálybeli honpolgárok használatára.

Irta

TÓTH LAJOS.

hites ügyvéd. volt megyei tiszti főügyész.

Negyedik, egészen átdolgozott s az időközben hatályba lépett ujabb és legujabb, különösen a gyámsági és gondnoksági ügyek rendezését s a kisebb polgári peres ügyekben való eljárást tárgyazó hazai törvények alapján kiegészitett és jelentékenyen bővitett kiadás.

Ára füzve 3 frt 60 kr. Vászonba kötve 4 frt.